

ЗАКОН РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

О внесении изменений в Избирательный кодекс Республики Татарстан и отдельные законодательные акты Республики Татарстан

Принят
Государственным Советом
Республики Татарстан
24 мая 2018 года

Статья 1

Внести в Избирательный кодекс Республики Татарстан (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2007, № 5, № 12 (I часть); 2010, № 6 (I часть); 2011, № 8 (I часть), № 12 (I часть); 2012, № 6 (I часть); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 4, № 6 (I часть); Собрание законодательства Республики Татарстан, 2017, № 27 (часть I), № 52 (часть I), № 55 (часть I) следующие изменения:

1) в статье 10:

а) дополнить частью 13¹ следующего содержания:

«13¹. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» сведения о численности на соответствующей территории избирателей, являющихся инвалидами, включая инвалидов, использующих кресла-коляски и собак-проводников, по группам инвалидности и следующим видам стойких расстройств функций организма: зрения (слепые и слабовидящие), слуха (глухие), опорно-двигательного аппарата (лица, имеющие значительно выраженные нарушения функций верхних конечностей или нижних конечностей) – представляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года в течение соответствующего месяца Пенсионным фондом Российской Федерации на основании сведений федерального реестра инвалидов:

1) по Республике Татарстан – в Центральную избирательную комиссию Российской Федерации;

2) по муниципальным образованиям Республики Татарстан – в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан.»;

б) дополнить частью 13² следующего содержания:

«13². В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» орган исполнительной власти Республики Татарстан в области социальной защиты и социальной поддержки инвалидов обязан содействовать избирательным комиссиям в работе по обеспечению избирательных прав граждан Российской Федерации, являющихся инвалидами, с учетом имеющихся у них стойких расстройств функций организма, а также указанным гражданам в оказании необходимой помощи на основании заключаемого между ними соглашения.»;

2) статью 11 дополнить частью 11 следующего содержания:

«11. Если срок полномочий Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан, избирательной комиссии муниципального образования, территориальной, участковой комиссии истекает в период избирательной кампании, кампании референдума, формирование нового состава такой избирательной комиссии не производится до дня официального опубликования результатов выборов, референдума. Срок приема предложений по новому составу избирательной комиссии составляет 30 дней и должен начинаться не ранее дня официального опубликования результатов выборов, референдума и оканчиваться не позднее чем через 60 дней со дня официального опубликования результатов выборов, референдума. Сформированная в новом составе избирательная комиссия собирается на свое первое заседание в десятидневный срок после дня окончания избирательной кампании, кампании референдума.»;

3) в статье 16:

а) в части 5 слова «Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации» заменить словами «Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан или по ее решению территориальными комиссиями в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации»;

б) дополнить частью 6² следующего содержания:

«6². На избирательных участках, образованных в результате уточнения перечня избирательных участков в случаях, предусмотренных частями 3 и 3¹ статьи 27 настоящего Кодекса, участковые комиссии вне периода избирательной кампании формируются в течение 60 дней со дня принятия решения об уточнении перечня избирательных участков, а в период избирательной кампании – не позднее чем за 35 дней до дня голосования. Срок приема предложений по их составу составляет 30 дней.»;

4) в части 9 статьи 17 слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

5) пункт 4 части 19 статьи 18 после слов «со списками избирателей,» дополнить словами «сведениями об избирателях, подавших заявления о включении в список избирателей по месту своего нахождения,»;

6) в статье 22:

а) в части 1 первое предложение изложить в следующей редакции: «При проведении выборов наблюдатель может быть назначен каждым зарегистрированным кандидатом, избирательным объединением, выдвинувшим зарегистрированного кандидата, зарегистрированных кандидатов, избирательным объединением, зарегистрировавшим список кандидатов, а также Общественной палатой Республики Татарстан.»;

б) в части 3 первое предложение изложить в следующей редакции: «Полномочия наблюдателя должны быть удостоверены в направлении в письменной форме, выданном зарегистрированным кандидатом или его доверенным лицом, избирательным объединением, общественным объединением, Общественной палатой Республики Татарстан, назначившими данного наблюдателя.»;

в) в части 3¹ первое предложение изложить в следующей редакции: «Политическая партия, иное общественное объединение, Общественная палата Республики Татарстан, зарегистрированный кандидат, назначившие наблюдателей в участковые комиссии, не позднее чем за три дня до дня голосования (досрочного голосования) представляют список назначенных наблюдателей в соответствующую территориальную комиссию, а при проведении выборов в органы местного самоуправления – в соответствующую избирательную комиссию муниципального образования.»;

г) в части 5 первое предложение изложить в следующей редакции: «Политическая партия, иное общественное объединение, Общественная палата Республики Татарстан, зарегистрированный кандидат или в случаях, предусмотренных федеральным законом, доверенное лицо зарегистрированного кандидата вправе назначить в каждую комиссию не более двух наблюдателей, которые имеют право поочередно осуществлять наблюдение в помещении для голосования.»;

д) пункт 8 части 6 после слов «избирательного объединения,» дополнить словами «Общественной палаты Республики Татарстан,»;

7) в статье 27:

а) в части 2 слова «сроком на пять лет» исключить;

б) в части 3 третье предложение исключить;

в) дополнить частью 3¹ следующего содержания:

«3¹. Перечень избирательных участков и их границы могут быть уточнены в порядке, предусмотренном для их образования, в следующих случаях:

1) изменение границ, преобразование, упразднение муниципальных образований;

2) уменьшение (до 50 и менее) числа избирателей, зарегистрированных на территории избирательного участка;

3) в целях уменьшения максимальной численности избирателей на избирательном участке до полутора тысяч;

4) в целях увеличения максимальной численности избирателей на избирательном участке до трех тысяч;

5) в целях обеспечения наибольшего удобства для избирателей с учетом ввода в эксплуатацию новых многоквартирных домов и жилых домов или необходимости замены помещений для голосования.»;

г) дополнить частью 3² следующего содержания:

«3². Решение об уточнении перечня избирательных участков и (или) их границ должно быть принято вне периода избирательной кампании, а в исключительных случаях – не позднее чем за 70 дней до дня голосования. При этом в случае, предусмотренном пунктами 3, 4 или 5 части 3¹ настоящей статьи, решение может быть принято один раз в пять лет.»;

д) дополнить частью 3³ следующего содержания:

«3³. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» в случае, если решение, принимаемое в целях реализации пунктов 3, 4 или 5 части 3¹ настоящей статьи, предусматривает увеличение числа избирательных участков в пределах муниципального района, городского округа, то указанное решение может быть принято исключительно по согласованию с Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан и последующему согласованию с Центральной избирательной комиссией Российской Федерации. В период избирательной кампании по выборам в федеральные органы государственной власти принятие такого решения не допускается.»;

8) в статье 29:

а) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список избирателей на конкретном избирательном участке является факт нахождения места его жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», иным федеральным законом, настоящим Кодексом, – факт пребывания (временного пребывания, нахождения) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина активного избирательного права). Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного избирательного участка устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту жительства и по месту пребывания в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», иным федеральным законом, настоящим Кодексом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами. Включение гражданина Российской Федерации в список избирателей по месту его нахождения на территории определенного избирательного участка

осуществляется в соответствии с частью 18 статьи 76 настоящего Кодекса.»;

б) часть 6 признать утратившей силу;

в) в части 7 слова «окружные избирательные комиссии» заменить словами «окружные комиссии»;

г) в части 10 слова «окружной избирательной комиссией» заменить словами «окружной комиссией»;

д) в части 12 слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

е) в части 13 слова «окружная избирательная комиссия» заменить словами «окружная комиссия»;

ж) часть 17 изложить в следующей редакции:

«17. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан избиратели, которые будут находиться в день голосования в больницах или местах содержания под стражей подозреваемых и обвиняемых, а также избиратели из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список избирателей на избирательном участке по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее 14 часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования.

При проведении выборов в органы местного самоуправления избиратели, находящиеся в местах временного пребывания, работающие на предприятиях с непрерывным циклом работы и занятые на отдельных видах работ, где невозможно уменьшение продолжительности работы (смены), а также избиратели из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список избирателей на избирательном участке по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования.

Информация о включении избирателя в список избирателей на избирательном участке по месту его временного пребывания передается, в том числе с использованием ГАС «Выборы», в участковую комиссию избирательного участка, где данный избиратель включен в список избирателей по месту его жительства. Участковая комиссия в соответствующей строке списка избирателей делает отметку: «Включен в список избирателей на избирательном участке №» с указанием номера избирательного участка.»;

9) в части 5 статьи 36 слова «окружные избирательные комиссии» заменить словами «окружные комиссии»;

10) в части 1¹ статьи 41 слова «окружных избирательных комиссий» заменить словами «окружных комиссий»;

11) в статье 44:

а) часть 9 изложить в следующей редакции:

«9. Избиратель ставит в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, а также указывает свои фамилию, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет на день голосования – дополнительно число и месяц рождения), адрес места жительства, серию, номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина. Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номера дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства избирателя. Данные об избирателе, ставящем в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, могут вноситься в подписной лист по просьбе избирателя лицом, осуществляющим сбор подписей в поддержку кандидата, списка кандидатов. Указанные данные вносятся только рукописным способом, при этом использование карандаша не допускается. Подпись и дату ее внесения избиратель ставит собственноручно. Если избиратель является инвалидом и в связи с этим не имеет возможности самостоятельно поставить в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, он вправе воспользоваться для этого помощью другого избирателя, не являющегося членом комиссии, кандидатом, уполномоченным представителем избирательного объединения, уполномоченным представителем по финансовым вопросам, доверенным лицом кандидата, избирательного объединения. При этом фамилия, имя, отчество, серия и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, лица, оказывающего помощь избирателю, должны быть указаны в графе, где проставляется подпись. Избиратель вправе ставить подпись в поддержку выдвижения различных кандидатов, списков кандидатов, но только один раз в поддержку одного и того же кандидата, списка кандидатов.»;

б) часть 10 дополнить предложением следующего содержания: «Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номеров дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства лица, осуществлявшего сбор подписей избирателей.»;

12) в части 4 статьи 64 слова «сведения о месте нахождения (об адресе места жительства) организации (лица), изготовившей и заказавшей (изготовившего и заказавшего) эти материалы» заменить словами «сведения об адресе юридического лица, индивидуального предпринимателя (адресе места жительства физического лица), изготовивших и заказавших эти материалы»;

13) в части 1 статьи 72:

а) в пункте 2 слова «окружных избирательных комиссиях» заменить словами «окружных комиссиях»;

б) в пункте 4 слова «окружных избирательных комиссиях» заменить словами «окружных комиссиях»;

14) в статье 73¹:

а) в части 2 слова «в территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии)» заменить словами «в избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии)», слова «открепительные удостоверения» заменить словами «открепительное удостоверение»;

б) часть 7 после слов «администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения (если избиратель находится в этом учреждении на излечении),» дополнить словами «руководителем органа социальной защиты населения (если избиратель является инвалидом),»;

в) в части 10 слова «член территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии)» заменить словами «член избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии)», слова «Территориальная комиссия (избирательная комиссия муниципального образования, окружная избирательная комиссия)» заменить словами «Избирательная комиссия муниципального образования (окружная комиссия)», слова «"Получил в территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии) открепительное удостоверение №"» заменить словами «"Получил в избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии) открепительное удостоверение №"»;

15) в статье 75:

а) в части 11 цифру «, 8» исключить;

б) в части 12 цифру «, 8» исключить;

в) часть 16 дополнить новым третьим предложением следующего содержания: «На избирательном участке, на котором ожидается большое число избирателей, имеющих открепительные удостоверения, либо избирателей, подавших заявления о включении в список избирателей по месту своего нахождения в порядке, установленном частью 18 статьи 76 настоящего Кодекса, а также на избирательном участке, на котором зарегистрированы менее 500 избирателей и используются программно-технические комплексы обработки бюллетеней, количество бюллетеней по решению соответствующей комиссии может быть увеличено.»;

16) в статье 76:

а) часть 3 дополнить словами «, а при проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан – также информирует о числе избирателей, включенных в список избирателей на данном избирательном участке, о числе избирателей, исключенных из списка избирателей в связи с подачей заявления о включении в список избирателей по месту своего нахождения на ином избирательном участке, а также о числе избирателей, подавших заявления о включении в список избирателей по месту своего нахождения на данном

избирательном участке»;

б) в части 15 слова «и факт такого нарушения установлен в судебном порядке» исключить, дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «Решение об отстранении члена участковой комиссии от участия в работе данной комиссии, об удалении наблюдателя или иного лица из помещения для голосования принимается судом по месту нахождения участковой комиссии.»;

в) дополнить частью 18 следующего содержания:

«18. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан избиратель, который будет находиться в день голосования вне места своего жительства, вправе подать в избирательную комиссию заявление о включении в список избирателей по месту своего нахождения (далее в настоящей части – заявление) в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации в соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации». Заявление может быть подано избирателем только лично по предъявлении паспорта (в период замены паспорта – временного удостоверения личности). Избиратель, подавший заявление, исключается из списка избирателей по месту своего жительства. Избиратель, подавший заявление, может быть включен в список избирателей по месту своего нахождения только на одном избирательном участке. Избиратель, подавший заявление и явившийся в день голосования на избирательный участок по месту своего жительства, может быть включен в список избирателей только по решению участковой комиссии и только после установления факта, свидетельствующего о том, что он не проголосовал на избирательном участке по месту своего нахождения. В случае включения избирателя в список избирателей по месту своего жительства он утрачивает право быть включенным в список избирателей по месту своего нахождения.»;

17) в статье 76¹:

а) в части 1 слова «в органы государственной власти Республики Татарстан,» исключить, слова «территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии)» заменить словами «избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии)»;

б) часть 2 изложить в следующей редакции:

«2. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» в случае совмещения дня голосования на выборах в органы местного самоуправления с днем голосования на выборах в федеральные органы государственной власти, в ходе которых законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, досрочное голосование, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, не проводится. При проведении указанных выборов в органы местного самоуправления, за исключением выборов, в которых границы избирательного округа находятся в пределах одного избирательного участка, проводится голосование по открепительным удостоверениям.»;

в) в части 4 слова «Территориальная комиссия (избирательная комиссия

муниципального образования, окружная избирательная комиссия)» заменить словами «Избирательная комиссия муниципального образования (окружная комиссия)»;

г) в части 6 слова «территориальной комиссии,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

д) в части 7 слова «территориальной комиссии,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

е) в части 8 слова «территориальной комиссии,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

ж) в части 9 слова «Территориальная комиссия (избирательная комиссия муниципального образования, окружная избирательная комиссия)» заменить словами «Избирательная комиссия муниципального образования (окружная комиссия)»;

з) в части 10 слова «территориальной комиссии,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

и) в части 11 слова «территориальной комиссии,», «территориальной комиссией,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии», слова «окружной избирательной комиссией» заменить словами «окружной комиссией»;

к) в части 12 слова «территориальной комиссии,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

18) в части 14 статьи 77 второе предложение изложить в следующей редакции: «При этом участковая комиссия должна обеспечить равные с выезжающими для проведения голосования членами участковой комиссии с правом решающего голоса возможности прибытия к месту проведения голосования не менее чем двум членам комиссии с правом совещательного голоса, наблюдателям, назначенным разными кандидатами, избирательными объединениями, общественными объединениями, Общественной палатой Республики Татарстан.»;

19) в статье 78:

а) пункт 5 части 2 изложить в следующей редакции:

«5) строки протокола в следующей последовательности:

строка 1: число избирателей, внесенных в список на момент окончания голосования;

строка 2: число бюллетеней, полученных участковой комиссией;

строка 2а: число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим досрочно, в том числе отдельной строкой 2б – в помещении избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии);

строка 3: число бюллетеней, выданных избирателям в помещении для голосования в день голосования;

строка 4: число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

строка 5: число погашенных бюллетеней;

строка 6: число бюллетеней, содержащихся в переносных ящиках для

голосования;

строка 7: число бюллетеней, содержащихся в стационарных ящиках для голосования;

строка 8: число недействительных бюллетеней;

строка 9: число действительных бюллетеней;

строка 10: число утраченных бюллетеней;

строка 11: число бюллетеней, не учтенных при получении.

В случае, если в соответствии с настоящим Кодексом досрочное голосование не проводится, строки 2а и 2б в протоколе об итогах голосования не воспроизводятся.»;

б) в части 3 слова «В строку 14» заменить словами «В строку 12»;

в) в части 4 слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

г) часть 4¹ изложить в следующей редакции:

«4¹. В случае проведения голосования по открепительным удостоверениям, предусмотренного частью 2 статьи 76¹ настоящего Кодекса, в протокол об итогах голосования вносятся также строки:

строка 9а: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

строка 9б: число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке до дня голосования;

строка 9в: число избирателей, проголосовавших по открепительным удостоверениям на избирательном участке;

строка 9г: число погашенных на избирательном участке открепительных удостоверений;

строка 9д: число открепительных удостоверений, выданных избирательной комиссией муниципального образования (окружной комиссией) избирателям;

строка 9е: число утраченных открепительных удостоверений.»;

20) в статье 79:

а) в части 3 слова «в строку 7» заменить словами «в строку 5», слова «в строку 11г» заменить словами «в строку 9г»;

б) в части 4 слова «территориальной комиссии (избирательной комиссии муниципального образования, окружной избирательной комиссии)» заменить словами «избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии)», слова «в строку 11а» заменить словами «в строку 9а»;

в) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан перед непосредственным подсчетом голосов избирателей члены участковой комиссии с правом решающего голоса вносят в каждую страницу списка избирателей следующие суммарные данные по этой странице:

1) число избирателей, внесенных в список избирателей на момент окончания голосования (без учета числа избирателей, выбывших по каким-либо причинам);

2) число бюллетеней, выданных избирателям в помещении для голосования в день голосования (устанавливается по числу подписей избирателей в списке избирателей);

3) число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования (устанавливается по числу соответствующих отметок в списке избирателей).»;

г) дополнить частью 5¹ следующего содержания:

«5¹. При проведении выборов в органы местного самоуправления перед непосредственным подсчетом голосов избирателей члены участковой комиссии с правом решающего голоса вносят в каждую страницу списка избирателей следующие суммарные данные по этой странице:

1) число избирателей, внесенных в список избирателей на момент окончания голосования (без учета числа избирателей, которым выданы открепительные удостоверения избирательной комиссией муниципального образования (окружной комиссией) и участковой комиссией, а также выбывших по другим причинам);

2) число бюллетеней, выданных избирателям в помещении для голосования в день голосования (устанавливается по числу подписей избирателей в списке избирателей);

3) число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования (устанавливается по числу соответствующих отметок в списке избирателей);

4) число бюллетеней, выданных досрочно проголосовавшим избирателям (устанавливается по числу соответствующих отметок в списке избирателей; число избирателей, досрочно проголосовавших в помещении избирательной комиссии муниципального образования (окружной комиссии), проверяется по списку досрочно проголосовавших избирателей);

5) число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке;

6) число открепительных удостоверений, выданных избирательной комиссией муниципального образования (окружной комиссией) избирателям;

7) число избирателей, проголосовавших по открепительным удостоверениям на избирательном участке.»;

д) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. При проведении выборов в органы государственной власти Республики Татарстан после внесения указанных в части 5 настоящей статьи данных каждая страница списка избирателей подписывается внесшим эти данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с частью 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка избирателей, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

1) в строку 1 – число избирателей, внесенных в список избирателей на момент окончания голосования;

2) в строку 3 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

3) в строку 4 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования.

После этого со списком избирателей вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

е) дополнить частью 6¹ следующего содержания:

«6¹. При проведении выборов в органы местного самоуправления после внесения указанных в части 5¹ настоящей статьи данных каждая страница списка избирателей подписывается внесшим эти данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с частью 5¹ настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка избирателей, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

1) в строку 1 – число избирателей, внесенных в список избирателей на момент окончания голосования;

2) в строки 2а и 2б – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим досрочно;

3) в строку 3 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

4) в строку 4 – число бюллетеней, выданных избирателям, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

5) в строку 9а – число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией;

6) в строку 9б – число открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном участке;

7) в строку 9в – число избирателей, проголосовавших по открепительным удостоверениям на избирательном участке;

8) в строку 9г – число погашенных на избирательном участке открепительных удостоверений;

9) в строку 9д – число открепительных удостоверений, выданных избирательной комиссией муниципального образования (окружной комиссией) избирателям.

После осуществления указанных действий проводится проверка следующего контрольного соотношения: число открепительных удостоверений, полученных участковой комиссией, должно быть равно сумме числа открепительных удостоверений, выданных участковой комиссией избирателям на избирательном

участке до дня голосования, и числа открепительных удостоверений, погашенных на избирательном участке. Если указанное контрольное соотношение не выполняется, участковая комиссия принимает решение о дополнительном подсчете данных, внесенных в список избирателей, и погашенных открепительных удостоверений. Если в результате дополнительного подсчета указанное контрольное соотношение не выполняется снова, участковая комиссия принимает соответствующее решение, которое прилагается к протоколу об итогах голосования, и вносит данные о расхождении в строку 9е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы. Если указанное контрольное соотношение выполняется, в строке 9е проставляется цифра «0».

В строки 9а, 9б, 9в, 9г, 9д и 9е протокола об итогах голосования и его увеличенной формы данные вносятся, если предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям.

После этого со списком избирателей вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

ж) в части 7 слова «в части 5» заменить словами «в частях 5 и 5¹»;

з) в части 13 слова «в строку 8» заменить словами «в строку 6»;

и) в части 16¹ слова «территориальной комиссии,» исключить, слова «окружной избирательной комиссии» заменить словами «окружной комиссии»;

к) в части 17 слова «в строку 10» заменить словами «в строку 8»;

л) в части 18 слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

м) в части 19 слова «в строку 11» заменить словами «в строку 9»;

н) в части 20 слова «в строку 9» заменить словами «в строку 7»;

о) в части 22 слова «в соответствии с частью 6» заменить словами «в соответствии с частью 6¹», слова «в строки 12 и 13» заменить словами «в строки 10 и 11», слова «в строках 12 и 13» заменить словами «в строках 10 и 11»;

п) в части 23¹ :

в пункте 3 слова «в строки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7» заменить словами «в строки 1, 2, 2а, 2б, 3, 4, 5»;

в пункте 4 слова «в строки 8, 9, 10, 11, 14» заменить словами «в строки 6, 7, 8, 9, 12»;

в пункте 5 слова «в строки 12 и 13» заменить словами «в строки 10 и 11»;

р) в части 24 слова «из следующих строк: 10, 11, 14» заменить словами «из следующих строк: 8, 9, 12»;

с) часть 31 изложить в следующей редакции:

«31. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» участковые комиссии по решению Центральной избирательной комиссии Российской Федерации или на основании ее поручения по решению Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан используют при голосовании на выборах вместо стационарных ящиков для голосования технические средства подсчета голосов или комплексы для электронного голосования. При этом в случае совмещения дней голосования на выборах и (или)

референдумах разных уровней использование технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования обязательно при подсчете голосов на всех выборах и (или) референдумах всех уровней. Перечень избирательных участков, на которых используются технические средства подсчета голосов и комплексы для электронного голосования, определяется Центральной избирательной комиссией Российской Федерации или по ее поручению Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан.

При использовании технических средств подсчета голосов участковой комиссией подсчет голосов производится в соответствии с частью 23¹ настоящей статьи. В пределах территории, на которой действует одна территориальная комиссия, не менее чем на 5 процентах определяемых жребием избирательных участков (но не менее чем на трех избирательных участках), на которых использовались такие технические средства, проводится контрольный подсчет голосов избирателей непосредственно членами участковых комиссий с правом решающего голоса (ручной подсчет голосов). При этом жеребьевка проводится вышестоящей избирательной комиссией в течение получаса после окончания времени голосования, а результаты жеребьевки доводятся до сведения каждой участковой комиссии незамедлительно. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» при совмещении дней голосования на выборах и (или) референдумах разных уровней порядок проведения контрольного подсчета голосов определяется Центральной избирательной комиссией Российской Федерации либо Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в зависимости от уровня проводимых выборов, референдума.

О возможности проведения контрольного (ручного) подсчета голосов должны быть извещены все лица, присутствующие при установлении итогов голосования на избирательном участке, на котором использовались технические средства подсчета голосов. Ручной подсчет голосов проводится в присутствии наблюдателей, иных лиц, указанных в части 3 статьи 21 настоящего Кодекса. На избирательных участках, определенных жребием, ручной подсчет голосов проводится в порядке, определенном частями 9 – 12, 14 – 16, 17 – 19, 21 – 23 настоящей статьи. По итогам ручного подсчета голосов либо составляется новый протокол об итогах голосования (если выявится разница более чем в один процент (определяемая делением разницы между данными ручного подсчета голосов и данными, полученными с использованием технического средства подсчета голосов, на большее число голосов), но не менее трех единиц между данными ручного подсчета голосов и данными, полученными с использованием технического средства подсчета голосов, хотя бы по одной из следующих строк: 8, 9, 12 и последующих строк, – протокола участковой комиссии об итогах голосования), на котором делается отметка: «Повторный» и который вместе с первоначальным протоколом участковой комиссии об итогах голосования направляется в вышестоящую избирательную комиссию, либо составляется акт о совпадении данных, полученных в ходе повторного подсчета голосов, с первоначальными данными, который вместе с протоколом участковой комиссии об итогах голосования направляется в вышестоящую избирательную комиссию.

Председатель участковой комиссии избирательного участка, определенного жребием для проведения контрольного (ручного) подсчета голосов, непосредственно после установления результатов контрольного (ручного) подсчета голосов информирует о полученных результатах вышестоящую избирательную комиссию.

Вышестоящая избирательная комиссия, определившая жребием избирательные участки для проведения контрольного (ручного) подсчета голосов, незамедлительно по получении от председателей участковых комиссий указанных избирательных участков сведений о результатах контрольного (ручного) подсчета голосов принимает соответствующее решение, в том числе решение о проведении ручного подсчета голосов на всех избирательных участках, на которых не проводился ручной подсчет голосов и которые расположены на соответствующей территории, в случае, если в результате контрольного подсчета голосов хотя бы на одном из определенных жребием избирательных участков был составлен повторный протокол об итогах голосования по причине несовпадения в строках 8, 9, 12 и последующих строках протокола данных, полученных при использовании технических средств подсчета голосов и при ручном подсчете голосов.

Участковые комиссии избирательных участков, на которых использовались технические средства подсчета голосов, после установления итогов голосования при ручном подсчете голосов и подписания повторных протоколов об итогах голосования либо актов о совпадении данных в порядке, предусмотренном частью 29 настоящей статьи, направляют протоколы в вышестоящую комиссию.»;

г) дополнить частью 31¹ следующего содержания:

«31¹. При использовании технических средств подсчета голосов запрещается разглашение данных подсчета голосов до окончания голосования на избирательном участке, за исключением данных об общем числе проголосовавших избирателей.»;

у) дополнить частью 31² следующего содержания:

«31². Данные протокола участковой комиссии об итогах голосования, в том числе полученные с использованием технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования, при наличии соответствующего оборудования передаются в вышестоящую комиссию с использованием ГАС «Выборы.»»;

ф) в части 33 слова «в строках 1 – 13» заменить словами «в строках 1 – 11», слова «в строки 1 – 13» заменить словами «в строки 1 – 11», слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

21) в части 13 статьи 80 слова «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е)» заменить словами «в строки 1 – 11 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 9а – 9е)», слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

22) статью 114 дополнить частью 5¹ следующего содержания:

«5¹. При проведении выборов по многомандатному избирательному округу

избранными депутатами признаются кандидаты в количестве, равном установленному числу мандатов в многомандатном избирательном округе, получившие наибольшее число голосов избирателей по отношению к другим кандидатам, включенным в избирательный бюллетень.»;

23) приложение 2 изложить в следующей редакции:

«Приложение 2

**КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ,
ВНЕСЕННЫХ В ПРОТОКОЛЫ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ
(ЧИСЛАМИ ОБОЗНАЧЕНЫ СТРОКИ ПРОТОКОЛОВ,
ПРОНУМЕРОВАННЫЕ В СООТВЕТСТВИИ СО СТАТЬЕЙ 78
НАСТОЯЩЕГО КОДЕКСА)**

1) 1 больше или равно $3 + 4$ (в случае проведения выборов в органы государственной власти Республики Татарстан);

2) 1 больше или равно $2a + 3 + 4$ (в случае проведения выборов в органы местного самоуправления);

3) 2 равно $3 + 4 + 5 + 10 - 11$ (в случае проведения выборов в органы государственной власти Республики Татарстан);

4) 2 равно $2a - 2b + 3 + 4 + 5 + 10 - 11$ (в случае проведения выборов в органы местного самоуправления);

5) $6 + 7$ равно $8 + 9$;

6) 9 равно $12 +$ все последующие строки протокола (за исключением случаев, если образуются многомандатные избирательные округа);

7) $9a$ равно $9b + 9г + 9e$ (в случае, если при проведении выборов предусмотрено использование открепительных удостоверений).

Если при проведении выборов депутатов представительных органов муниципальных образований образуются многомандатные избирательные округа, то вместо контрольного соотношения, указанного в пункте 6 настоящего приложения, проверяются следующие контрольные соотношения:

8) 9 меньше или равно $12 +$ все последующие строки протокола;

9) $9 \times M$ больше или равно $12 +$ все последующие строки протокола, где M – число мандатов, подлежащих распределению в избирательном округе (для многомандатных избирательных округов с равным числом мандатов в округах при условии, что каждый избиратель имеет число голосов, равное числу мандатов);

10) $9 \times B$ больше или равно $12 +$ все последующие строки протокола, где B – число мандатов, подлежащих распределению в избирательном округе с наименьшим числом мандатов, либо значение «1», если законом предусмотрено, что каждый избиратель имеет один голос (для многомандатных избирательных округов с разным числом мандатов в округах либо для многомандатных избирательных округов с равным числом мандатов в округах при условии, что каждый избиратель имеет один голос);

11) 9 больше или равно I, где I – число голосов избирателей, поданных за каждого кандидата.».

Статья 2

Внести в Закон Республики Татарстан от 9 августа 2003 года № 33-ЗРТ «О референдуме Республики Татарстан» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2003, № 8; 2005, № 3 (I часть); 2008, № 6; 2010, № 10 (II часть); 2011, № 8 (I часть), № 12 (I часть); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I часть) следующие изменения:

1) в статье 13:

а) пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Участник референдума ставит в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, а также указывает свои фамилию, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет на день голосования – дополнительно число и месяц рождения), адрес места жительства, серию, номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина. Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номера дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства участника референдума. Данные об участнике референдума, ставящем в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, могут вноситься в подписной лист по просьбе участника референдума лицом, осуществляющим сбор подписей в поддержку инициативы проведения референдума. Указанные данные вносятся только рукописным способом, при этом использование карандаша не допускается. Подпись и дату ее внесения участник референдума ставит собственноручно. Если участник референдума является инвалидом и в связи с этим не имеет возможности самостоятельно поставить в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, он вправе воспользоваться для этого помощью другого участника референдума, не являющегося членом комиссии, уполномоченным представителем инициативной группы. При этом фамилия, имя, отчество, серия и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, лица, оказывающего помощь участнику референдума, должны быть указаны в графе, где проставляется подпись. Участник референдума вправе ставить подпись в поддержку одной и той же инициативы проведения референдума только один раз.»;

б) пункт 8 дополнить предложением следующего содержания: «Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номеров дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства лица, осуществлявшего сбор подписей участников референдума.»;

в) в пункте 9 слова «по проведению референдума» исключить;

г) в пункте 11 слова «по проведению референдума» исключить;

2) в подпункте «з» пункта 7 статьи 13² слова «по проведению референдума» исключить;

3) в статье 16:

а) дополнить пунктом 11¹ следующего содержания:

«11¹. В соответствии с Федеральным законом сведения о численности на соответствующей территории участников референдума, являющихся инвалидами, включая инвалидов, использующих кресла-коляски и собак-проводников, по группам инвалидности и следующим видам стойких расстройств функций организма: зрения (слепые и слабовидящие), слуха (глухие), опорно-двигательного аппарата (лица, имеющие значительно выраженные нарушения функций верхних конечностей или нижних конечностей) – представляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года в течение соответствующего месяца Пенсионным фондом Российской Федерации на основании сведений федерального реестра инвалидов:

а) по Республике Татарстан – в Центральную избирательную комиссию Российской Федерации;

б) по муниципальным образованиям Республики Татарстан – в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан.»;

б) дополнить пунктом 11² следующего содержания:

«11². В соответствии с Федеральным законом орган исполнительной власти Республики Татарстан в области социальной защиты и социальной поддержки инвалидов обязан содействовать комиссиям референдума в работе по обеспечению права на участие в референдуме граждан Российской Федерации, являющихся инвалидами, с учетом имеющихся у них стойких расстройств функций организма, а также указанным гражданам в оказании необходимой помощи на основании заключаемого между ними соглашения.»;

4) подпункт «д¹» статьи 17 признать утратившим силу;

5) в статье 19:

а) подпункт «д¹» признать утратившим силу;

б) подпункт «ж» изложить в следующей редакции:

«ж) организует на участке референдума голосование в день голосования;»;

б) в статье 22:

а) в пункте 1 слова «открепительными удостоверениями,» исключить;

б) в пункте 3 слова «, а также в дни досрочного голосования» исключить;

в) первое предложение пункта 4 изложить в следующей редакции: «При проведении референдума наблюдателя может назначить инициативная группа, общественное объединение, которое должно быть создано и зарегистрировано на республиканском или федеральном уровне.»;

г) в пункте 6 слова «проведении ими досрочного голосования,» исключить;

д) в пункте 7¹ слова «(досрочного голосования)» исключить;

е) в третьем предложении пункта 8 слова «(досрочного голосования)» исключить;

ж) в пункте 9:

в подпункте «а» слова «с реестром выдачи открепительных удостоверений, находящимися в комиссии открепительными удостоверениями,» исключить;

в подпункте «б» слова «, а также в дни досрочного голосования» исключить;

з) в пункте 11¹ слова «в дни досрочного голосования,» исключить;

и) в пункте 11² слова «(досрочного голосования)» исключить;

7) в статье 26:

а) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список участников референдума на конкретном участке референдума является факт нахождения места его жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом, иным федеральным законом, настоящим Законом, – факт пребывания (временного пребывания, нахождения) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина права на участие в референдуме). Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного участка референдума устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту жительства и по месту пребывания в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом, иным федеральным законом, настоящим Законом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами. Включение гражданина Российской Федерации в список участников референдума по месту его нахождения на территории определенного участка референдума осуществляется в соответствии с пунктом 15 статьи 50 настоящего Закона.»;

б) пункт 4 признать утратившим силу;

в) в пункте 14:

в пятом предложении слова «, а также в случае выдачи участнику референдума открепительного удостоверения» исключить;

в седьмом предложении слова «, а при выдаче открепительного удостоверения – подписью члена комиссии, выдавшего открепительное удостоверение,» исключить;

г) пункт 15 изложить в следующей редакции:

«15. Участники референдума, которые будут находиться в день голосования в больницах или местах содержания под стражей подозреваемых и обвиняемых, а также участники референдума из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список участников референдума на участке референдума по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее 14 часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования. Информация о включении участника референдума в список участников референдума на участке референдума по месту

его временного пребывания передается, в том числе с использованием ГАС «Выборы», в участковую комиссию участка референдума, где данный участник референдума включен в список участников референдума по месту его жительства. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников референдума делает отметку: «Включен в список участников референдума на участке референдума №» с указанием номера участка референдума.»;

8) в пункте 3 статьи 37 слова «по проведению референдума» исключить;

9) в пункте 3 статьи 40 слова «сведения о месте нахождения (об адресе места жительства) организации (лица), изготовившей и заказавшей (изготовившего и заказавшего) эти материалы» заменить словами «сведения об адресе юридического лица, индивидуального предпринимателя (адресе места жительства физического лица), изготовивших и заказавших эти материалы»;

10) в пункте 9 статьи 43 слова «открепительных удостоверений,» исключить;

11) в подпункте «а» пункта 2 статьи 44 слова «по проведению референдума» исключить;

12) статью 47¹ признать утратившей силу;

13) в пункте 9 статьи 49:

слова «(в том числе досрочного голосования)» исключить;

дополнить новым третьим предложением следующего содержания: «На участке референдума, на котором ожидается большое число участников референдума, подавших заявления о включении в список участников референдума по месту своего нахождения в порядке, установленном пунктом 15 статьи 50 настоящего Закона, а также на участке референдума, на котором зарегистрированы менее 500 участников референдума и используются программно-технические комплексы обработки бюллетеней, количество бюллетеней по решению соответствующей комиссии может быть увеличено.»;

14) в статье 50:

а) в пункте 2 слова «досрочного и» исключить;

б) пункт 3 дополнить словами «, информирует о числе участников референдума, включенных в список участников референдума на данном участке референдума, о числе участников референдума, исключенных из списка участников референдума в связи с подачей заявления о включении в список участников референдума по месту своего нахождения на ином участке референдума, а также о числе участников референдума, подавших заявления о включении в список участников референдума по месту своего нахождения на данном участке референдума»;

в) в пункте 5 слова «, а если участник референдума голосует по открепительному удостоверению, - по предъявлении также открепительного

удостоверения» исключить;

г) в пункте 6 четвертое предложение исключить;

д) в пункте 10 слова «по проведению референдума» исключить;

е) в пункте 12 слова «и факт такого нарушения установлен в судебном порядке» исключить, дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «Решение об отстранении члена участковой комиссии от участия в работе данной комиссии, об удалении наблюдателя или иного лица из помещения для голосования принимается судом по месту нахождения участковой комиссии.»;

ж) дополнить пунктом 15 следующего содержания:

«15. При проведении референдума участник референдума, который будет находиться в день голосования вне места своего жительства, вправе подать в комиссию референдума заявление о включении в список участников референдума по месту своего нахождения (далее в настоящем пункте – заявление) в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации в соответствии с Федеральным законом. Заявление может быть подано участником референдума только лично по предъявлении паспорта (в период замены паспорта – временного удостоверения личности). Участник референдума, подавший заявление, исключается из списка участников референдума по месту своего жительства. Участник референдума, подавший заявление, может быть включен в список участников референдума по месту своего нахождения только на одном участке референдума. Участник референдума, подавший заявление и явившийся в день голосования на участок референдума по месту своего жительства, может быть включен в список участников референдума только по решению участковой комиссии и только после установления факта, свидетельствующего о том, что он не проголосовал на участке референдума по месту своего нахождения. В случае включения участника референдума в список участников референдума по месту своего жительства он утрачивает право быть включенным в список участников референдума по месту своего нахождения.»;

15) статью 50¹ признать утратившей силу;

16) в статье 52:

а) подпункт «д» пункта 2 изложить в следующей редакции:

«д) строки протокола в следующей последовательности:

строка 1: число участников референдума, внесенных в список на момент окончания голосования;

строка 2: число бюллетеней, полученных участковой комиссией;

строка 3: число бюллетеней, выданных участникам референдума в помещении для голосования в день голосования;

строка 4: число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

строка 5: число погашенных бюллетеней;

строка 6: число бюллетеней, содержащихся в переносных ящиках для голосования;

строка 7: число бюллетеней, содержащихся в стационарных ящиках для

голосования;

строка 8: число недействительных бюллетеней;

строка 9: число действительных бюллетеней;

строка 10: число утраченных бюллетеней;

строка 11: число бюллетеней, не учтенных при получении;

строка 12 и последующие строки: число голосов участников референдума по позициям «Да» и «Нет» («За» и «Против»), содержащимся в бюллетенях;»;

б) пункт 2¹ признать утратившим силу;

в) в пункте 3 слова «в пунктах 2 и 2¹» заменить словами «в пункте 2»;

17) в статье 53:

а) в пункте 3 слова «в строку 7» заменить словами «в строку 5»;

б) в пункте 4 слова «(данные о бюллетенях, извлеченных из конвертов досрочно проголосовавших в помещении территориальной комиссии участников референдума, в указанное число не входят)» исключить;

в) в пункте 5:

в подпункте «а» слова «которым выданы открепительные удостоверения территориальной комиссией и участковой комиссией, а также» исключить;

подпункты «в¹» – «в⁴» признать утратившими силу;

г) пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. После внесения указанных в пункте 5 настоящей статьи данных каждая страница списка участников референдума подписывается внесшим эти данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с пунктом 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка участников референдума, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

а) в строку 1 – число участников референдума, внесенных в список участников референдума на момент окончания голосования;

б) в строку 3 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

в) в строку 4 – число бюллетеней, выданных участникам референдума, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования.

После этого со списком участников референдума вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в пункте 3 статьи 22 настоящего Закона, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

д) в пункте 12 слова «в строку 8» заменить словами «в строку 6»;

е) пункт 14¹ признать утратившим силу;

ж) в пункте 15 слова «и пунктом 14 статьи 50¹ настоящего Закона» исключить, слова «в строку 10» заменить словами «в строку 8»;

з) в пункте 16 слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

и) в пункте 17 слова «в строку 11» заменить словами «в строку 9»;

к) в пункте 18 слова «в строку 9» заменить словами «в строку 7»;

л) в пункте 20 слова «(за исключением контрольного соотношения, проверка которого проводится в соответствии с пунктом 6 настоящей статьи)» исключить, слова «в строки 12 и 13» заменить словами «в строки 10 и 11», слова «в строках 12 и 13» заменить словами «в строках 10 и 11»;

м) в пункте 21 слова «упакованные открепительные удостоверения,» и «, общее число всех упакованных открепительных удостоверений» исключить;

н) в пункте 22:

в подпункте «в» слова «в строки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7» заменить словами «в строки 1, 2, 3, 4, 5»;

в подпункте «г» слова «в строки 8, 9, 10, 11, 14» заменить словами «в строки 6, 7, 8, 9, 12»;

в подпункте «д» слова «в строки 12 и 13» заменить словами «в строки 10 и 11»;

подпункт «е» признать утратившим силу;

о) в пункте 23 слова «из следующих строк: 10, 11, 14» заменить словами «из следующих строк: 8, 9, 12»;

п) в пункте 30:

первый абзац дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «При этом в случае совмещения дней голосования на выборах и (или) референдумах разных уровней использование технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования обязательно при подсчете голосов на всех выборах и (или) референдумах всех уровней.»;

второй абзац дополнить новым предложением следующего содержания: «При совмещении дней голосования на выборах и (или) референдумах разных уровней порядок проведения контрольного подсчета голосов определяется Центральной избирательной комиссией Российской Федерации либо Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в зависимости от уровня проводимых выборов, референдума.»;

в третьем абзаце слова «из следующих строк: 10, 11, 14» заменить словами «из следующих строк: 8, 9, 12»;

в четвертом абзаце слова «в строках 10, 11, 14» заменить словами «в строках 8, 9, 12»;

р) пункт 32 изложить в следующей редакции:

«32. Данные протокола участковой комиссии об итогах голосования, в том числе полученные с использованием технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования, при наличии соответствующего оборудования передаются в вышестоящую комиссию с использованием ГАС «Выборы.»»;

с) в пункте 35 слова «в строках 1 – 13 протокола» заменить словами «в строках 1 – 11 протокола», слова «в строки 1 – 13 протокола» заменить словами «в строки 1

- 11 протокола», слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

18) в статье 54:

- а) второе предложение пункта 3 исключить;
- б) в пункте 8 слова «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е)» заменить словами «в строки 1 – 11», слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

19) в статье 55:

- а) седьмой и восьмой абзацы пункта 1 исключить;
- б) в пункте 4 слова «, открепительные удостоверения» исключить;

20) приложение 2 изложить в следующей редакции:

«Приложение 2

**КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ, ВНЕСЕННЫХ В
ПРОТОКОЛ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ (ЧИСЛАМИ
ОБОЗНАЧЕНЫ СТРОКИ ПРОТОКОЛА, ПРОНУМЕРОВАННЫЕ В
СООТВЕТСТВИИ СО СТАТЬЕЙ 52 НАСТОЯЩЕГО ЗАКОНА)**

- 1) 1 больше или равно 3 + 4;
- 2) 2 равно 3 + 4 + 5 + 10 – 11;
- 3) 6 + 7 равно 8 + 9;
- 4) 9 равно 12 + все последующие строки протокола.».

Статья 3

Внести в Закон Республики Татарстан от 24 марта 2004 года № 23-ЗРТ «О местном референдуме» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2004, № 3 (II часть); 2005, № 3 (I часть); 2008, № 5 (II часть); 2010, № 10 (II часть); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I часть) следующие изменения:

1) в статье 14:

а) пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Участник референдума ставит в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, а также указывает свои фамилию, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет на день голосования – дополнительно число и месяц рождения), адрес места жительства, серию, номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина. Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района,

города, иного населенного пункта, улицы, номера дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства участника референдума. Данные об участнике референдума, ставящим в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, могут вноситься в подписной лист по просьбе участника референдума лицом, осуществляющим сбор подписей в поддержку инициативы проведения референдума. Указанные данные вносятся только рукописным способом, при этом использование карандаша не допускается. Подпись и дату ее внесения участник референдума ставит собственноручно. Если участник референдума является инвалидом и в связи с этим не имеет возможности самостоятельно поставить в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, он вправе воспользоваться для этого помощью другого участника референдума, не являющегося членом комиссии, уполномоченным представителем инициативной группы. При этом фамилия, имя, отчество, серия и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, лица, оказывающего помощь участнику референдума, должны быть указаны в графе, где проставляется подпись. Участник референдума вправе ставить подпись в поддержку одной и той же инициативы проведения референдума только один раз.»;

б) пункт 8 дополнить предложением следующего содержания: «Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номеров дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства лица, осуществлявшего сбор подписей участников референдума.»;

в) в пункте 8¹ слова «по проведению референдума» исключить;

г) в пункте 9 слова «по проведению референдума» исключить;

2) в подпункте «з» пункта 8 статьи 15 слова «по проведению референдума» исключить;

3) в статье 19:

а) дополнить пунктом 11¹ следующего содержания:

«11¹. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» сведения о численности на соответствующей территории участников референдума, являющихся инвалидами, включая инвалидов, использующих кресла-коляски и собак-проводников, по группам инвалидности и следующим видам стойких расстройств функций организма: зрения (слепые и слабовидящие), слуха (глухие), опорно-двигательного аппарата (лица, имеющие значительно выраженные нарушения функций верхних конечностей или нижних конечностей) – представляются по состоянию на 1 января и 1 июля каждого года в течение

соответствующего месяца Пенсионным фондом Российской Федерации на основании сведений федерального реестра инвалидов:

а) по Республике Татарстан – в Центральную избирательную комиссию Российской Федерации;

б) по муниципальным образованиям Республики Татарстан – в Центральную избирательную комиссию Республики Татарстан.»;

б) дополнить пунктом 11² следующего содержания:

«11². В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» орган исполнительной власти Республики Татарстан в области социальной защиты и социальной поддержки инвалидов обязан содействовать комиссиям референдума в работе по обеспечению права на участие в референдуме граждан Российской Федерации, являющихся инвалидами, с учетом имеющих у них стойких расстройств функций организма, а также указанным гражданам в оказании необходимой помощи на основании заключаемого между ними соглашения.»;

4) первое предложение пункта 4 статьи 24 изложить в следующей редакции:

«При проведении референдума наблюдателя может назначить инициативная группа, общественное объединение, которое должно быть создано и зарегистрировано на уровне, соответствующем уровню референдума, или на более высоком уровне.»;

5) в статье 27:

а) пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список участников референдума на конкретном участке референдума является факт нахождения места его жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», иным федеральным законом, настоящим Законом, – факт пребывания (временного пребывания) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина права на участие в референдуме) либо наличие у гражданина открепительного удостоверения. Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного участка референдума устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту жительства и по месту пребывания в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», иным федеральным законом, настоящим Законом, – другими уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами.»;

б) пункт 16 изложить в следующей редакции:

«16. Участники референдума, находящиеся в местах временного пребывания, работающие на предприятиях с непрерывным циклом работы и занятые на

отдельных видах работ, где невозможно уменьшение продолжительности работы (смены), а также участники референдума из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список участников референдума на участке референдума по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее чем за три дня до дня голосования. Информация о включении участника референдума в список участников референдума на участке референдума по месту его временного пребывания передается, в том числе с использованием ГАС «Выборы», в участковую комиссию участка референдума, где данный участник референдума включен в список участников референдума по месту его жительства. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников референдума делает отметку: «Включен в список участников референдума на участке референдума №» с указанием номера участка референдума.»;

б) в пункте 3 статьи 39 слова «по проведению референдума» исключить;

7) в пункте 3 статьи 42 слова «сведения о месте нахождения (об адресе места жительства) организации (лица), изготовившей и заказавшей (изготовившего и заказавшего) эти материалы» заменить словами «сведения об адресе юридического лица, индивидуального предпринимателя (адресе места жительства физического лица), изготовивших и заказавших эти материалы»;

8) пункт 1 статьи 45 дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «Финансирование указанных расходов осуществляется в соответствии с утвержденной бюджетной росписью о распределении расходов соответствующего бюджета, но не позднее чем в десятидневный срок со дня официального опубликования (публикации) решения о назначении референдума.»;

9) в подпункте «а» пункта 2 статьи 46 слова «по проведению референдума» исключить;

10) пункт 7 статьи 49¹ после слов «администрацией стационарного лечебно-профилактического учреждения (если участник референдума находится в этом учреждении на излечении),» дополнить словами «руководителем органа социальной защиты населения (если участник референдума является инвалидом),»;

11) пункт 8 статьи 51 дополнить новым пятым предложением следующего содержания: «На участке референдума, на котором ожидается большое число участников референдума, имеющих открепительные удостоверения, а также на участке референдума, на котором зарегистрированы менее 500 участников референдума и используются программно-технические комплексы обработки бюллетеней, количество бюллетеней по решению соответствующей комиссии может быть увеличено.»;

12) в статье 52:

а) в пункте 10 слова «по проведению референдума» исключить;

б) в пункте 12 слова «и факт такого нарушения установлен в судебном порядке» исключить, дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «Решение об отстранении члена участковой комиссии от участия в работе данной комиссии, об удалении наблюдателя или иного лица из помещения для голосования принимается судом по месту нахождения участковой комиссии.»;

13) в статье 55:

а) пункт 30 изложить в следующей редакции:

«30. В соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» участковые комиссии по решению Центральной избирательной комиссии Российской Федерации или на основании ее поручения по решению Центральной избирательной комиссии Республики Татарстан используют при голосовании на референдуме вместо стационарных ящиков для голосования технические средства подсчета голосов или комплексы для электронного голосования. При этом в случае совмещения дней голосования на выборах и (или) референдумах разных уровней использование технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования обязательно при подсчете голосов на всех выборах и (или) референдумах всех уровней. Перечень участков референдума, на которых используются технические средства подсчета голосов и комплексы для электронного голосования, определяется Центральной избирательной комиссией Российской Федерации или по ее поручению Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан.

При использовании технических средств подсчета голосов участковой комиссией подсчет голосов производится в соответствии с пунктом 22 настоящей статьи. В пределах территории, на которой действует одна территориальная комиссия, не менее чем на 5 процентах определяемых жребием участков референдума (но не менее чем на трех участках референдума), на которых использовались такие технические средства, проводится контрольный подсчет голосов участников референдума непосредственно членами участковых комиссий с правом решающего голоса (ручной подсчет голосов). При этом жеребьевка проводится вышестоящей комиссией в течение получаса после окончания времени голосования, а результаты жеребьевки доводятся до сведения каждой участковой комиссии незамедлительно. При совмещении дней голосования на выборах и (или) референдумах разных уровней порядок проведения контрольного подсчета голосов определяется Центральной избирательной комиссией Российской Федерации либо Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в зависимости от уровня проводимых выборов, референдума.

О возможности проведения контрольного (ручного) подсчета голосов должны быть извещены все лица, присутствующие при установлении итогов голосования на участке референдума, на котором использовались технические средства подсчета голосов. Ручной подсчет голосов проводится в присутствии

наблюдателей, иных лиц, перечисленных в пункте 3 статьи 24 настоящего Закона. На участках референдума, определенных жребием, ручной подсчет голосов проводится в порядке, определенном пунктами 8 – 11, 13, 14, 15 – 17, 19 – 21 настоящей статьи. По итогам ручного подсчета голосов либо составляется новый протокол об итогах голосования (если выявится разница более чем в один процент (определяемая делением разницы между данными ручного подсчета голосов и данными, полученными с использованием технического средства подсчета голосов, на большее число голосов), но не менее трех единиц между данными ручного подсчета голосов и данными, полученными с использованием технического средства подсчета голосов, хотя бы по одной из следующих строк: 10, 11, 14 и последующих строк – протокола участковой комиссии об итогах голосования), на котором делается отметка: «Повторный» и который вместе с первоначальным протоколом участковой комиссии об итогах голосования направляется в вышестоящую комиссию, либо составляется акт о совпадении данных, полученных в ходе повторного подсчета голосов, с первоначальными данными, который вместе с протоколом участковой комиссии об итогах голосования направляется в вышестоящую комиссию. Председатель участковой комиссии участка референдума, определенного жребием для проведения контрольного (ручного) подсчета голосов, непосредственно после установления результатов контрольного (ручного) подсчета голосов информирует о полученных результатах вышестоящую комиссию.

Вышестоящая комиссия, определившая жребием участки референдума для проведения контрольного (ручного) подсчета голосов, незамедлительно по получении от председателей участковых комиссий указанных участков референдума сведений о результатах контрольного (ручного) подсчета голосов принимает соответствующее решение, в том числе решение о проведении ручного подсчета голосов на всех участках референдума, на которых не проводился ручной подсчет голосов и которые расположены на соответствующей территории, в случае, если в результате контрольного подсчета голосов хотя бы на одном из определенных жребием участков референдума был составлен повторный протокол об итогах голосования по причине несовпадения в строках 10, 11, 14 и последующих строках протокола данных, полученных при использовании технических средств подсчета голосов и при ручном подсчете голосов.

Участковые комиссии участков референдума, на которых использовались технические средства подсчета голосов, после установления итогов голосования при ручном подсчете голосов и подписания повторных протоколов об итогах голосования либо актов о совпадении данных в порядке, предусмотренном пунктом 28 настоящей статьи, направляют протоколы в вышестоящую комиссию.»;

б) дополнить пунктом 30¹ следующего содержания:

«30¹. При использовании технических средств подсчета голосов запрещается разглашение данных подсчета голосов до окончания голосования на участке референдума, за исключением данных об общем числе проголосовавших участников референдума.»;

в) дополнить пунктом 30² следующего содержания:

«30². Данные протокола участковой комиссии об итогах голосования, в том

числе полученные с использованием технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования, при наличии соответствующего оборудования передаются в вышестоящую комиссию с использованием ГАС «Выборы»».

Статья 4

Внести в Закон Республики Татарстан от 25 декабря 2012 года № 92-ЗРТ «О порядке отзыва Президента Республики Татарстан» (Ведомости Государственного Совета Татарстана, 2012, № 12 (II часть); 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I часть) следующие изменения:

1) в статье 10:

а) часть 7 изложить в следующей редакции:

«7. Избиратель ставит в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, а также указывает свои фамилию, имя, отчество, год рождения (в возрасте 18 лет – дополнительно число и месяц рождения), адрес места жительства, серию, номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина. Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номера дома и квартиры) в случае, если это не препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства избирателя. Данные об избирателе, ставящем в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, могут вноситься в подписной лист по просьбе избирателя лицом, осуществляющим сбор подписей. Указанные данные вносятся только рукописным способом, при этом использование карандаша не допускается. Подпись и дату ее внесения избиратель ставит собственноручно. Если избиратель является инвалидом и в связи с этим не имеет возможности самостоятельно поставить в подписном листе свою подпись и дату ее внесения, он вправе воспользоваться для этого помощью другого избирателя, не являющегося членом комиссии, уполномоченным представителем инициативной группы. При этом фамилия, имя, отчество, серия и номер паспорта или документа, заменяющего паспорт гражданина, лица, оказывающего помощь избирателю, должны быть указаны в графе, где проставляется подпись. Избиратель вправе ставить подпись в поддержку одной и той же инициативы проведения голосования по отзыву только один раз.»;

б) часть 8 дополнить предложением следующего содержания: «Адрес места жительства может не содержать каких-либо из указанных в подпункте 5 статьи 2 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» реквизитов (наименование субъекта Российской Федерации, района, города, иного населенного пункта, улицы, номеров дома и квартиры) в случае, если это не

препятствует его однозначному восприятию с учетом фактических особенностей места жительства лица, осуществлявшего сбор подписей.»;

2) пункт 5¹ статьи 18 признать утратившим силу;

3) в статье 20:

а) пункт 5¹ признать утратившим силу;

б) пункт 6 изложить в следующей редакции:

«б) организует на участке голосование в день голосования;»;

4) в статье 22:

а) в части 1 слова «открепительными удостоверениями,» исключить;

б) в части 3 слова «, а также в дни досрочного голосования» исключить;

в) в части 8 слова «проведении ими досрочного голосования,» исключить;

г) первое предложение части 10 изложить в следующей редакции:
«Наблюдателя может назначить инициативная группа, каждая иная группа участников голосования по отзыву, общественное объединение, которое должно быть создано и зарегистрировано на республиканском или федеральном уровне.»;

д) в части 11¹ слова «(досрочного голосования)» исключить;

е) в части 13 слова «(досрочного голосования)» исключить;

ж) в части 14:

в пункте 1 слова «с реестром выдачи открепительных удостоверений, находящимися в комиссии открепительными удостоверениями,» исключить;

в пункте 2 слова «, а также в дни досрочного голосования» исключить;

з) в части 16¹ слова «в дни досрочного голосования,» исключить;

и) в части 16² слова «(досрочного голосования)» исключить;

5) в статье 25:

а) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. Основанием для включения гражданина Российской Федерации в список участников голосования по отзыву на конкретном участке для голосования по отзыву является факт нахождения места его жительства на территории этого участка, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», иным федеральным законом, настоящим Законом, – факт пребывания (временного пребывания, нахождения) гражданина на территории этого участка (при наличии у гражданина права на участие в голосовании по отзыву). Факт нахождения места жительства либо пребывания (временного пребывания) гражданина на территории определенного участка для голосования по отзыву устанавливается органами регистрационного учета граждан Российской Федерации по месту жительства и по месту пребывания в пределах Российской Федерации в соответствии с законодательством Российской Федерации, а в случаях, предусмотренных Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», иным федеральным законом, настоящим Законом, – другими

уполномоченными на то органами, организациями и должностными лицами. Включение гражданина Российской Федерации в список участников голосования по отзыву по месту его нахождения на территории определенного участка для голосования по отзыву осуществляется в соответствии с частью 15 статьи 46 настоящего Закона.»;

б) в части 14:

в пятом предложении слова «, а также в случае выдачи участнику голосования по отзыву открепительного удостоверения» исключить;

в седьмом предложении слова «, а при выдаче открепительного удостоверения – подписью члена комиссии, выдавшего открепительное удостоверение,» исключить;

в) часть 15 изложить в следующей редакции:

«15. Участники голосования по отзыву, которые будут находиться в день голосования в больницах или местах содержания под стражей подозреваемых и обвиняемых, а также участники голосования по отзыву из числа военнослужащих, находящихся вне места расположения воинской части, решением участковой комиссии могут быть включены в список участников голосования по отзыву на участке голосования по отзыву по месту их временного пребывания по личному письменному заявлению, поданному в участковую комиссию не позднее 14 часов по местному времени дня, предшествующего дню голосования. Информация о включении участника голосования по отзыву в список участников голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву по месту его временного пребывания передается, в том числе с использованием ГАС «Выборы», в участковую комиссию, где данный участник голосования по отзыву включен в список участников голосования по отзыву по месту его жительства. Участковая комиссия в соответствующей строке списка участников голосования по отзыву делает отметку: «Включен в список участников голосования по отзыву на участке для голосования по отзыву №» с указанием номера участка для голосования по отзыву.»;

б) в части 4 статьи 37 слова «сведения о месте нахождения (об адресе места жительства) организации (лица), изготовившей и заказавшей (изготовившего и заказавшего) эти материалы» заменить словами «сведения об адресе юридического лица, индивидуального предпринимателя (адресе места жительства физического лица), изготовивших и заказавших эти материалы»;

7) в части 7 статьи 39 слова «открепительных удостоверений,» исключить;

8) статью 43¹ признать утратившей силу;

9) в части 9 статьи 45:

слова «(в том числе досрочного голосования)» исключить;

дополнить новым третьим предложением следующего содержания: «На участке для голосования по отзыву, на котором ожидается большое число участников голосования по отзыву, подавших заявления о включении в список

участников голосования по отзыву по месту своего нахождения в порядке, установленном частью 15 статьи 46 настоящего Закона, а также на участке для голосования по отзыву, на котором зарегистрированы менее 500 участников голосования по отзыву и используются программно-технические комплексы обработки бюллетеней, количество бюллетеней по решению соответствующей комиссии может быть увеличено.»;

10) в статье 46:

а) в части 2 слова «досрочного и» исключить;

б) часть 3 дополнить словами: «, информирует о числе участников голосования по отзыву, включенных в список участников голосования по отзыву на данном участке для голосования по отзыву, о числе участников голосования по отзыву, исключенных из списка участников голосования по отзыву в связи с подачей заявления о включении в список участников голосования по отзыву по месту своего нахождения на ином участке для голосования по отзыву, а также о числе участников голосования по отзыву, подавших заявления о включении в список участников голосования по отзыву по месту своего нахождения на данном участке для голосования по отзыву»;

в) в части 5 слова «, а если участник голосования по отзыву голосует по открепительному удостоверению, – по предъявлении также открепительного удостоверения» исключить;

г) четвертое предложение части 6 исключить;

д) в части 12 слова «и факт такого нарушения установлен в судебном порядке» исключить, дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «Решение об отстранении члена участковой комиссии от участия в работе данной комиссии, об удалении наблюдателя или иного лица из помещения для голосования принимается судом по месту нахождения участковой комиссии.»;

е) дополнить частью 15 следующего содержания:

«15. При проведении голосования по отзыву участник голосования по отзыву, который будет находиться в день голосования вне места своего жительства, вправе подать в комиссию по голосованию по отзыву заявление о включении в список участников голосования по отзыву по месту своего нахождения (далее в настоящей части – заявление) в порядке, установленном Центральной избирательной комиссией Российской Федерации в соответствии с Федеральным законом «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации». Заявление может быть подано участником голосования по отзыву только лично по предъявлении паспорта (в период замены паспорта – временного удостоверения личности). Участник голосования по отзыву, подавший заявление, исключается из списка участников голосования по отзыву по месту своего жительства. Участник голосования по отзыву, подавший заявление, может быть включен в список участников голосования по отзыву по месту своего нахождения только на одном участке для голосования по отзыву. Участник голосования по отзыву, подавший заявление и явившийся в день голосования на участок для голосования по отзыву по месту своего жительства, может быть включен в список участников голосования по отзыву только по решению

участковой комиссии и только после установления факта, свидетельствующего о том, что он не проголосовал на участке для голосования по отзыву по месту своего нахождения. В случае включения участника голосования по отзыву в список участников голосования по отзыву по месту своего жительства он утрачивает право быть включенным в список участников голосования по отзыву по месту своего нахождения.»;

11) статью 46¹ признать утратившей силу;

12) в статье 48:

а) пункт 5 части 2 изложить в следующей редакции:

«5) строки протокола в следующей последовательности:

строка 1: число участников голосования по отзыву, внесенных в список на момент окончания голосования;

строка 2: число бюллетеней, полученных участковой комиссией;

строка 3: число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву в помещении для голосования в день голосования;

строка 4: число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования;

строка 5: число погашенных бюллетеней;

строка 6: число бюллетеней, содержащихся в переносных ящиках для голосования;

строка 7: число бюллетеней, содержащихся в стационарных ящиках для голосования;

строка 8: число недействительных бюллетеней;

строка 9: число действительных бюллетеней;

строка 10: число утраченных бюллетеней;

строка 11: число бюллетеней, не учтенных при получении;

строка 12 и последующие строки: число голосов участников голосования по отзыву по позициям «За отзыв» и «Против отзыва», содержащимся в бюллетенях»;

б) часть 2¹ признать утратившей силу;

в) в части 3 слова «в частях 2 и 2¹» заменить словами «в части 2»;

13) в статье 49:

а) в части 3 слова «в строку 7» заменить словами «в строку 5»;

б) в части 4 слова «(данные о бюллетенях, извлеченных из конвертов досрочно проголосовавших в помещении территориальной комиссии участников голосования по отзыву, в указанное число не входят)» исключить;

в) в части 5:

в пункте 1 слова «которым выданы открепительные удостоверения территориальной комиссией и участковой комиссией, а также» исключить;

пункты 3¹ – 3⁴ признать утратившими силу;

г) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. После внесения указанных в части 5 настоящей статьи данных каждая страница списка участников голосования по отзыву подписывается внесшим эти

данные членом комиссии, который затем их суммирует, оглашает и сообщает председателю, заместителю председателя или секретарю участковой комиссии и лицам, присутствующим при подсчете голосов. Итоговые данные, определяемые как сумма данных, установленных в соответствии с частью 5 настоящей статьи, председатель, заместитель председателя или секретарь участковой комиссии оглашает, вносит в последнюю страницу списка участников голосования по отзыву, подтверждает своей подписью и заверяет печатью участковой комиссии. Оглашенные данные вносятся в соответствующие строки протокола об итогах голосования и его увеличенной формы, а в случае использования технических средств подсчета голосов – только в соответствующие строки увеличенной формы протокола:

1) в строку 1 – число участников голосования по отзыву, внесенных в список участников голосования по отзыву на момент окончания голосования;

2) в строку 3 – число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву, проголосовавшим в помещении для голосования в день голосования;

3) в строку 4 – число бюллетеней, выданных участникам голосования по отзыву, проголосовавшим вне помещения для голосования в день голосования.

После этого со списком участников голосования по отзыву вправе ознакомиться наблюдатели и иные лица, указанные в части 3 статьи 22 настоящего Закона, а члены участковой комиссии с правом совещательного голоса вправе убедиться в правильности произведенного подсчета.»;

д) в части 12 слова «в строку 8» заменить словами «в строку 6»;

е) часть 14¹ признать утратившей силу;

ж) в части 15 слова «и частью 14 статьи 46¹ настоящего Закона» исключить, слова «в строку 10» заменить словами «в строку 8»;

з) в части 16 слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

и) в части 17 слова «в строку 11» заменить словами «в строку 9»;

к) в части 18 слова «в строку 9» заменить словами «в строку 7»;

л) в части 20 слова «(за исключением контрольного соотношения, проверка которого проводится в соответствии с частью 6 настоящей статьи)» исключить, слова «в строки 12 и 13» заменить словами «в строки 10 и 11», слова «в строках 12 и 13» заменить словами «в строках 10 и 11»;

м) в части 21 слова «упакованные открепительные удостоверения,» и «, общее число всех упакованных открепительных удостоверений» исключить;

н) в части 22:

в пункте 3 слова «в строки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7» заменить словами «в строки 1, 2, 3, 4, 5»;

в пункте 4 слова «в строки 8, 9, 10, 11, 14» заменить словами «в строки 6, 7, 8, 9, 12»;

в пункте 5 слова «в строки 12 и 13» заменить словами «в строки 10 и 11»;

пункт 6 признать утратившим силу;

о) в части 23 слова «из следующих строк: 10, 11, 14» заменить словами «из следующих строк: 8, 9, 12»;

п) часть 30 дополнить новым вторым предложением следующего содержания: «При этом в случае совмещения дней голосования на выборах и (или)

референдумах разных уровней использование технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования обязательно при подсчете голосов на всех выборах и (или) референдумах всех уровней.»;

р) часть 31 дополнить новым предложением следующего содержания: «При совмещении дней голосования на выборах и (или) референдумах разных уровней порядок проведения контрольного подсчета голосов определяется Центральной избирательной комиссией Российской Федерации либо Центральной избирательной комиссией Республики Татарстан в зависимости от уровня проводимых выборов, референдума.»;

с) в части 32 слова «из следующих строк: 10, 11, 14» заменить словами «из следующих строк: 8, 9, 12»;

т) в части 33 слова «в строках 10, 11, 14» заменить словами «в строках 8, 9, 12»;

у) часть 36 изложить в следующей редакции:

«36. Данные протокола участковой комиссии об итогах голосования, в том числе полученные с использованием технических средств подсчета голосов, комплексов для электронного голосования, при наличии соответствующего оборудования передаются в вышестоящую комиссию с использованием ГАС «Выборы».».

ф) в части 38 слова «в строках 1 – 13 протокола» заменить словами «в строках 1 – 11 протокола», слова «в строки 1 – 13 протокола» заменить словами «в строки 1 – 11 протокола», слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

14) в статье 50:

а) второе предложение части 8 исключить;

б) в части 13 слова «в строки 1 – 13 (если законом предусмотрено голосование по открепительным удостоверениям, – в строки 11а – 11е)» заменить словами «в строки 1 – 11», слова «в строку 14» заменить словами «в строку 12»;

15) в статье 51:

а) части 1¹ и 1² признать утратившими силу;

б) в части 9 слова «, открепительные удостоверения» исключить;

16) приложение 1¹ признать утратившим силу;

17) приложение 3 изложить в следующей редакции:

«Приложение 3
к Закону Республики Татарстан
«О порядке отзыва Президента
Республики Татарстан»

**КОНТРОЛЬНЫЕ СООТНОШЕНИЯ ДАННЫХ, ВНЕСЕННЫХ В
ПРОТОКОЛ ОБ ИТОГАХ ГОЛОСОВАНИЯ (ЧИСЛАМИ ОБОЗНАЧЕНЫ
СТРОКИ ПРОТОКОЛА, ПРОНУМЕРОВАННЫЕ В СООТВЕТСТВИИ СО
СТАТЬЕЙ 48 НАСТОЯЩЕГО ЗАКОНА)**

- 1) 1 больше или равно 3 + 4;
- 2) 2 равно 3 + 4 + 5 + 10 - 11;
- 3) 6 + 7 равно 8 + 9;
- 4) 9 равно 12 + все последующие строки протокола.».

Статья 5

Настоящий Закон вступает в силу через 10 дней после дня его официального опубликования.

Президент
Республики Татарстан

Р.Н. Минниханов

Казань, Кремль
07 июня 2018 года
№ 38-ЗРТ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2018 елның 24 маенда
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйелма басмасы, 2007, № 5, № 12 (I өлеш); 2010, № 6 (I өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 4, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыйелмасы, 2017, № 27 (I өлеш), № 52 (I өлеш), № 55 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 10 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 13¹ өлеш өстәргә:

“13¹. “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә тиешле территориядә инвалидлык төркемнәре һәм организм функцияләренәң тотрыклы зәгыйфьлекләренәң түбәндәге төрләре: күрү сәләте (сукырлар һәм начар күрүчеләр), ишетү сәләте (ишетмәүчеләр), терәк-хәрәкәт аппараты (аяк яисә кул функцияләре шактый нык бозылган затлар) буенча инвалид, кресло-коляскаларда йөрүче һәм сукырларны йөртә торган этләрдән файдаланучы инвалидларны да кертеп, булган сайлаучыларның саны турында белешмәләр инвалидларның федераль реестры белешмәләре нигезендә Россия Федерациясе Пенсия фонды тарафыннан һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә тиешле ай эчендә түбәндәгеләргә тапшырыла:

1) Татарстан Республикасы буенча – Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә;

2) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре буенча – Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 13² өлеш өстәргә:

“13². “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә инвалидларны социаль яклау һәм аларга социаль ярдәм итү өлкәсендәге органы, инвалид булган Россия Федерациясе гражданның организм функцияләренә тотрыклы зәгыйфьлекләрен исәпкә алып, аларның сайлау хокукларын тәмин итү эшендә сайлау комиссияләренә, шулай ук шушы орган һәм сайлау комиссияләре арасында төзелә торган килешү нигезендә кирәкле ярдәм күрсәтүдә күрсәтелгән гражданның ярдәм итәргә тиеш.”;

2) 11 статьяга түбәндәге эчтәлекле 11 өлеш өстәргә:

“11. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә, территориаль, участок комиссиясенә вәкаләтләр чоры сайлау кампаниясе, референдум кампаниясе вакытында тәмамланса, мондый сайлау комиссиясенә яңа составы сайлаулар, референдум нәтижеләре рәсми басылып чыккан көнгә кадәр төзелми. Сайлау комиссиясенә яңа составы буенча тәкъдимнәр кабул итү вакыты 30 көн тәшкил итә, һәм ул сайлаулар, референдум нәтижеләре рәсми басылып чыккан көннән иртәрәк башланмаса һәм сайлаулар, референдум нәтижеләре рәсми басылып чыккан көннән алып 60 көннән дә соңга калмыйча тәмамланарга тиеш. Яңа составта төзелгән сайлау комиссиясе үзенең беренче утырышына сайлау кампаниясе, референдум кампаниясе тәмамланган көннән соң 10 көн эчендә жыела.”;

3) 16 статьяда:

а) 5 өлештә “Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән төрлө Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе” сүзләрен “Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләнгән төрлө Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның карары буенча территориаль комиссияләр” сүзләренә алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 6² өлеш өстәргә:

“6². Әлеге Кодексның 27 статьясындагы 3 һәм 3¹ өлешләрендә каралган очракларда сайлау участкалары исемлеген төгәлләштерү нәтижәсендә төзелгән сайлау участкаларында участок комиссияләре – сайлау кампаниясе чорыннан башка вакытта сайлау участкалары исемлеген төгәлләштерү турында карар кабул ителгән көннән алып 60 көн эчендә, ә сайлау кампаниясе чорында тавыш бирү көненә кадәр 35 көннән дә соңга калмыйча төзеләләр. Аларның составы буенча тәкъдимнәр кабул итү вакыты 30 көн тәшкил итә.”;

4) 17 статьяның 9 өлешендә “Округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “Округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

5) 18 статьяның 19 өлешендә 4 пункттың “сайлаучылар исемлекләре,” сүзләреннән соң “үзенең булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә керту турында гаризалар биргән сайлаучылар хакындагы белешмәләр,” сүзләрен өстәргә;

б) 22 статьяда:

а) 1 өлешнең беренче жөмлөсөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө: “Сайлаулар үткөргөндө күзөтүчө һәр теркөлгөн кандидат, теркөлгөн кандидатны, теркөлгөн кандидатларны күрсөткөн сайлау берлөшмөсө, кандидатлар исемлеген теркөгөн сайлау берлөшмөсө, шулай ук Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы тарафыннан билгеләп куелырга мөмкин.”;

б) 3 өлешнең беренче жөмлөсөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө: “Күзөтүченең вәкаләтләре аны билгеләп куйган теркөлгөн кандидат яисә анын ышанычлы заты, сайлау берлөшмөсө, ижтимагый берлөшмә, Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы тарафыннан бирелгән язмача юлламада таныкланырга тиеш.”;

в) 3¹ өлешнең беренче жөмлөсөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө: “Участок комиссияләренә күзөтүчеләр билгеләп куйган сәяси партия, башка ижтимагый берлөшмә, Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы, теркөлгөн кандидат тавыш бирү (вакытыннан алда тавыш бирү) көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча билгеләп куелган күзөтүчеләр исемлеген – тиешле территориаль комиссиягә, ө жирле үзидарә органнарына сайлаулар үткөргөндө муниципаль берәмлекнең тиешле сайлау комиссиясенә тапшыра.”;

г) 5 өлешнең беренче жөмлөсөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө: “Сәяси партия, башка ижтимагый берлөшмә, Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы, теркөлгөн кандидат яисә федераль законда каралган очрақларда теркөлгөн кандидатның ышанычлы заты һәр комиссиягә тавыш бирү бинасында күзөтүне чират буенча башкарырга хокуклы иң күбе ике күзөтүчө билгеләп куярга хокуклы.”;

д) 6 өлешнең 8 пунктында “сайлау берлөшмөсенең,” сүзләреннән соң “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасының,” сүзләрен өстөргө;

7) 27 статьяда:

а) 2 өлештө “биш елга” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 өлешнең өченче жөмлөсөн төшереп калдырырга;

в) түбөндөгө эчтәлекле 3¹ өлеш өстөргө:

“3¹. Сайлау участоқлары исемлеге һәм аларның чикләре аларны төзү өчен каралган тәртиптө түбөндөгө очрақларда төгәлләштерелергә мөмкин:

1) муниципаль берәмлекләренең чикләрен үзгәртү, аларны үзгәртеп кору, бетерү;

2) сайлау участоғы территориясендө теркөлгөн сайлаучылар санының кимүе (50гә кадәр һәм аннан да кимрәк);

3) сайлау участоғында сайлаучыларның максималь санын мең ярымга кадәр киметү максатларында;

4) сайлау участоғында сайлаучыларның максималь санын өч меңгә кадәр арттыру максатларында;

5) яңа күпфатирлы йортларны һәм торақ йортларны файдалануга кертүне яисә тавыш бирү биналарын алмаштыру кирәклеген исәпкә алып, сайлаучылар өчен иң уңайлы шартларны тәмин итү максатларында.”;

г) түбөндөгө эчтөлөккө 3² өлөш өстөргө:

“3². Сайлау участкалары исемлеген һәм (яисә) аларның чикләрен төгәлләштерү турында карар – сайлау кампаниясе чорыннан башка вакытта, ә аерым очрактарда гына тавыш бирү көнөнә кадәр 70 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Әлеге статьяның 3¹ өлөшөндөгө 3, 4 яисә 5 пунктларында каралган очракта карар биш елга бер мәртәбә кабул ителергә мөмкин.”;

д) түбөндөгө эчтөлөккө 3³ өлөш өстөргө:

“3³. “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә әлеге статьяның 3¹ өлөшөндөгө 3, 4 яисә 5 пунктларын гамәлгә ашыру максатларында кабул ителә торган карарда муниципаль район, шәһәр округы чикләрендә сайлау участкалары санын арттыру каралса, күрсәтелгән карар Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе һәм аннан соң Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе белән килештереп кенә кабул ителергә мөмкин. Федераль дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар буенча сайлау кампаниясе чорында мондый карарны кабул итү рөхсәт ителми.”;

8) 29 статьяда:

а) 4 өлөшкә түбөндөгө редакциядә бәян итәргә:

“4. Конкрет сайлау участогы территориясендә Россия Федерациясе гражданның яшәү урыны булу факты, ә “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, башка федераль законда, әлеге Кодекста каралган очрактарда – гражданның әлеге участок территориясендә булу (вакытлыча булу) факты (гражданның актив сайлау хокукына ия булганда) аны шушы участка сайлаучылар исемлегенә кергү өчен нигез була. Гражданның аерым сайлау участогы территориясендә яшәү урыны йә булу (вакытлыча булу) урыны булу факты – Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе чикләрендә Россия Федерациясе гражданның яшәү урыны һәм булу урыны буенча теркәлүен исәпкә алучы органнар, ә “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, башка федераль законда, әлеге Кодекста каралган очрактарда шуңа вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфай затлар тарафыннан билгеләнә. Россия Федерациясе гражданның аның аерым сайлау участогы территориясендә булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә кергү әлеге Кодекстың 76 статьясындагы 18 өлөшкә нигезендә башкарыла.”;

б) 6 өлөшкә үз көчен югалткан дип танырга;

в) 7 өлөштә “округ сайлау комиссияләренә” сүзләрен “округ комиссияләренә” сүзләренә алмаштырырга;

г) 10 өлөштә “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

д) 12 өлөштә “округ сайлау комиссиясенә” сүзләрен “округ комиссиясенә” сүзләренә алмаштырырга;

е) 13 өлештө “округ сайлау комиссиясе” сүзлөрөн “округ комиссиясе” сүзлөрөнө алмаштырырга;

ж) 17 өлешне түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

“17. Татарстан Республикасы дәүлөт хакимияте органнарына сайлаулар үткөргөндө тавыш бирү көнөндө хастаханәлөрдө яисә шик белдерелгән һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарында булачак сайлаучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтөгө хәрби хезмөткөрлөр арасыннан булган сайлаучылар тавыш бирү көнөнә кадөрге көнне жирле вакыт буенча 14 сөгатытөн дө соңга калмыйча участок комиссиясенө шөхсән бирелгән язма гаризалары буенча участок комиссиясе карары белән аларның вакытлыча булу урыны буенча сайлау участогында сайлаучылар исемлегенө кертелөргө мөмкин.

Жирле үзидарө органнарына сайлаулар үткөргөндө вакытлыча булу урыннарындагы, өзлексөз циклда эшлөүчө предприятиялөрдө хөзмөт куючы һәм эш (смена) дөвамлылыгын киметү мөмкин булмаган аерым төр эшлөр белән шөгыльләнүчө сайлаучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтөгө хәрби хөзмөткөрлөр арасыннан булган сайлаучылар тавыш бирү көнөнә кадөр өч көннөн дө соңга калмыйча участок комиссиясенө шөхсән бирелгән язма гаризалары буенча участок комиссиясе карары белән аларның вакытлыча булу урыны буенча сайлау участогында сайлаучылар исемлегенө кертелөргө мөмкин.

Сайлаучыны аның вакытлыча булу урыны буенча сайлау участогында сайлаучылар исемлегенө кертү турында мөгьлүмат әлегө сайлаучы үзенөң яшөү урыны буенча сайлаучылар исемлегенө кертелгән сайлау участогының участок комиссиясенө, шул исөптөн “Сайлаулар” ДАСны кулланып, тапшырыла. Участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенөң тиешле юлында: “_____ номерлы сайлау участогында сайлаучылар исемлегенө кертелдө” дигән тамга куя, сайлау участогының номерын күрсөтө.”;

9) 36 статьяның 5 өлешендө “округ сайлау комиссиялөрөнө” сүзлөрөн “округ комиссиялөрөнө” сүзлөрөнө алмаштырырга;

10) 41 статьяның 1¹ өлешендө “округ сайлау комиссиясенөң” сүзлөрөн “округ комиссиясенөң” сүзлөрөнө алмаштырырга;

11) 44 статьяда:

а) 9 өлешне түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

“9. Сайлаучы имзалар көгазендө үз имзасын куя һәм аны кую датасын, шулай ук фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган елын (тавыш бирү көнөндө 18 яшө тулса – өстөмө рөвештө туган числосын һәм аен), яшөү урыны адресын, паспортының яисө граждән паспортын алмаштыручы документының сериясен, номерын күрсөтө. “Россия Федерациясе граждәннарының сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантиялөре турында” Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында күрсөтелгән реквизитларның (Россия Федерациясе субъекты, район, шөһөр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры) нинди дө булса берсенөң булмавы, сайлаучының яшөү урынының

факттагы үзенчөлөклөрөн исәпкә алып, шушы реквизитны бертөрле генә аңлауга комачауламаган очракта, яшәү урыны адресында күрсәтелгән реквизитларның нинди дә булса берсе булмаса мөмкин. Имзалар кәгазгә үз имзасын куйган һәм аны кую датасын күрсәткән сайлаучы турында белешмәләр сайлаучы үтенечә буенча кандидатны, кандидатлар исемлеген хуплап имзалар жыйыны башкаручы зат тарафыннан имзалар кәгазгә кертелергә мөмкин. Мондый белешмәләр бары тик кулдан язып куела, бу очракта карандаш куллану рөхсәт ителми. Сайлаучы имзасын һәм аны кую датасын үз кулы белән яза. Әгәр сайлаучы инвалид булса, шуңа бәйле рәвештә имзалар кәгазгә мөстәкыйль рәвештә үз имзасын куя алмаса һәм аны кую датасын күрсәтә алмаса, ул комиссия әгъзасы, кандидат, сайлау берләшмәсенә вәкаләтле вәкиле, кандидатның, сайлау берләшмәсенә финанс мәсьәләләре буенча вәкаләтле вәкиле, ышанычлы заты булмаган башка сайлаучы ярдәмчәнәй файдаланырга хокуклы. Бу очракта сайлаучыга ярдәм итүчә затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры имза куела торган графта күрсәтелергә тиеш. Сайлаучы төрлә кандидатларны, кандидатлар исемлекләрен күрсәтүгә хуплап имза куярга хокуклы, әмма бер үк кандидатны, кандидатлар исемлеген хуплап бары тик бер генә имза куярга хокуклы.”;

б) 10 өлешкә түбәндәгә әтәлеклә жөмлө өстәргә: “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында күрсәтелгән реквизитларның (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торақ пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры) нинди дә булса берсенә булмавы, сайлаучылар имзаларын жыйыны башкаручы затның яшәү урынының факттагы үзенчөлөклөрөн исәпкә алып, шушы реквизитны бертөрле генә аңлауга комачауламаган очракта, яшәү урыны адресында күрсәтелгән реквизитларның нинди дә булса берсе булмаса мөмкин.”;

12) 64 статьяның 4 өлешендә “әлегә материалларны әзерләгән һәм аларга заказ биргән оешманың (затның) урнашкан урыны турында (яшәү урыны адресы турында) белешмәләр” сүзләрен “әлегә материалларны әзерләгән һәм аларга заказ биргән юридик затның адресы, индивидуаль эшқуарның адресы (физик затның яшәү урыны адресы) турында белешмәләр” сүзләренә алмаштырырга;

13) 72 статьяның 1 өлешендә:

а) 2 пунктта “округ сайлау комиссияләре” сүзләрен “округ комиссияләре” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 пунктта “округ сайлау комиссияләре” сүзләрен “округ комиссияләре” сүзләренә алмаштырырга;

14) 73¹ статьяда:

а) 2 өлештә “территориаль комиссиядә (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә, округ сайлау комиссиясендә)” сүзләрен “муниципаль берәмлекнең

сайлау комиссиясендә (округ комиссиясендә)” сүзләренә алмаштырырга, “бүтән участка тавыш бирү таныклыгын” сүзләре татарча текстта үзгәрешсез кала;

б) 7 өлештә “стационар дөвалау-профилактикалау учреждениесе администрациясе тарафыннан (әгәр сайлаучы шул учреждениедә дөвалана торган булса),” сүзләреннән соң “халыкны социаль яклау органы житәкчесе тарафыннан (әгәр сайлаучы инвалид булса),” сүзләрен өстәргә;

в) 10 өлештә “территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы” сүзләрен “муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) рәисе, рәис урынбасары, секретаре яисә комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия башка әгъзасы” сүзләренә, “Территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе)” сүзләрен “Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе)” сүзләренә, “Территориаль комиссиядә (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә, округ сайлау комиссиясендә) _____ номерлы бүтән участка тавыш бирү таныклыгы алды” сүзләрен “Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә (округ комиссиясендә) _____ номерлы бүтән участка тавыш бирү таныклыгы алды” сүзләренә алмаштырырга;

15) 75 статьяда:

а) 11 өлештә “, 8” санын төшереп калдырырга;

б) 12 өлештә “, 8” санын төшереп калдырырга;

в) 16 өлешкә түбәндәге эчтәлекле яңа өченче жөмлө өстәргә: “Бүтән участка тавыш бирү таныктыклары булган йә әлеге Кодексның 76 статьясындагы 18 өлешендә билгеләнгән тәртиптә үзенең булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә кертү турында гаризалар биргән күп санлы сайлаучылар кетелә торган сайлау участогында, шулай ук 500дән кимрәк сайлаучы теркәлгән һәм бюллетеньнәрне эшкәртүнең программа-техник комплекслары кулланыла торган сайлау участогында бюллетеньнәрнең саны тиешле комиссиянең карары буенча арттырылырга мөмкин.”;

16) 76 статьяда:

а) 3 өлештә “, ә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәргәндә – шулай ук шушы сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар саны, үзенең башка сайлау участогында булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә кертү турында гариза бирүгә бәйле рәвештә сайлаучылар исемлегеннән төшереп калдырылган сайлаучылар саны, шулай ук үзенең шушы сайлау участогында булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә кертү хакында гаризалар биргән сайлаучылар саны турында мәгълүмат бирә” сүзләрен өстәргә;

б) 15 өлештә “һәм мондый факт суд тәртибендә расланса” сүзләрен төшереп калдырырга, аңа түбәндәге эчтәлекле яңа икенче жөмлө өстәргә: “Участок комиссиясе әгъзасын шушы комиссия эшендә катнашудан читләштерү, күзәтүченә

яисә башка затны тавыш бирү бинасыннан чыгару турында карар суд тарафыннан участок комиссиясенә урнашу урыны буенча кабул ителә.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 18 өлеш өстәргә:

“18. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәргәндә тавыш бирү көнендә үзенә яшәу урыныннан читтә булчак сайлаучы “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә сайлау комиссиясенә үзенә булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә керту турында гариза (алга таба шушы өлештә – гариза) бирергә хокуклы. Гариза сайлаучы тарафыннан, паспорт (паспортны алмаштыру вакытында – вакытлыча бирелгән шәхес таныклыгы) күрсәтеп, шәхсән генә бирелергә мөмкин. Гариза биргән сайлаучы үзенә яшәу урыны буенча сайлаучылар исемлегенән төшереп калдырыла. Гариза биргән сайлаучы үзенә булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә бер генә сайлау участогында кертелергә мөмкин. Гариза биргән һәм тавыш бирү көнендә үзенә яшәу урыны буенча сайлау участогына килгән сайлаучы сайлаучылар исемлегенә участок комиссиясе карары белән генә һәм аның үзенә булу урыны буенча сайлау участогында тавыш бирмәгән раслый торган фактны билгеләгәннән соң гына кертелергә мөмкин. Сайлаучыны үзенә яшәу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә керткән очракта, ул үзенә булу урыны буенча сайлаучылар исемлегенә керү хокукын югалта.”;

17) 76¹ статьяда:

а) 1 өлештә “Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына,” сүзләрен төшереп калдырырга, “территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе)” сүзләрен “муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе)” сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“2. “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм аларның референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә җирле үзидарә органнарына сайлауларда тавыш бирү көне законда бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган федераль дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда тавыш бирү көне белән берләштерелгән очракта, әлеге статьяның 1 өлешендә каралган вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелми. Җирле үзидарә органнарына күрсәтелгән сайлауларны үткәргәндә, сайлау округының чикләре бер сайлау участогы кысаларында булган сайлаулардан тыш, бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү үткәрелә.”;

в) 4 өлештә “Территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе)” сүзләрен “Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе)” сүзләренә алмаштырырга;

г) 6 өлештә “территориаль комиссия,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

д) 7 өлештә “территориаль комиссиянең,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясенен” сүзләрен “округ комиссиясенен” сүзләренә алмаштырырга;

е) 8 өлештә “территориаль комиссия,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

ж) 9 өлештә “Территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе)” сүзләрен “Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе)” сүзләренә алмаштырырга;

з) 10 өлештә “территориаль комиссия,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

и) 11 өлештә “территориаль комиссия,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

к) 12 өлештә “территориаль комиссия,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

18) 77 статьяның 14 өлешендәге икенче жәмләсен түбәндәге редакциядә бөян итәргә: “Участок комиссиясе комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукына ия булган кимендә ике әгъзасына, төрле кандидатлар, сайлау берләшмәләре, ижтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы тарафыннан билгеләп куелган күзәтүчеләргә тавыш бирү урынына бару буенча участок комиссиясенен тавыш бирүне үткөрү өчен бинадан читкә чыгып йөрүче хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары белән бертигез мөмкинлекләр тудырырга тиеш.”;

19) 78 статьяда:

а) 2 өлешнең 5 пункты түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“5) түбәндәге төрлө беркетмә юллары:

1 юл: тавыш бирү тәмамланган вакытка сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәр саны;

2а юл: вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларга, шул исәптән 2б юлда аерым – муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) бинасында, бирелгән бюллетеньнәр саны;

3 юл: сайлаучыларга тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында бирелгән бюллетеньнәр саны;

4 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

5 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны;

6 юл: тавыш бирү өчен күчерелмә әржәләрдәге бюллетеньнәр саны;

7 юл: тавыш бирү өчен стационар әржәләрдәге бюллетеньнәр саны;

8 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр саны;

9 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнәр саны;

10 юл: юкка чыккан бюллетеньнәр саны;

11 юл: алганда исәпкә алынмаган бюллетеньнәр саны.

Әлеге Кодекс нигезендө вакытыннан алда тавыш бирү үткөрелмөгән очракта, 2а һәм 2б юллары тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәдә язылмыйлар.”;

б) 3 өлештә “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

в) 4 өлештә “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

г) 4¹ өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4¹. Әлеге Кодексның 76¹ статьясындагы 2 өлешендә каралган бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары буенча тавыш бирү үткөрелгән очракта, тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә шулай ук түбәндәге юллар өстәлә:

9а юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары саны;

9б юл: тавыш бирү көненә кадәр участок комиссиясе тарафыннан сайлаучыларга сайлау участогында бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары саны;

9в юл: сайлау участогында бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары буенча тавыш биргән сайлаучылар саны;

9г юл: сайлау участогында юкка чыгарылган бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары саны;

9д юл: муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) тарафыннан сайлаучыларга бирелгән бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары саны;

9е юл: юкка чыккан бүтән участокта тавыш бирү таныйкылары саны.”;

20) 79 статьяда:

а) 3 өлештә “7 юлына” сүзләрен “5 юлына” сүзләренә, “11г юлына” сүзләрен “9г юлына” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 өлештә “территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе)” сүзләрен “муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе)” сүзләренә, “11а юлына” сүзләрен “9а юлына” сүзләренә алмаштырырга;

в) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткөргәндә, сайлаучыларның тавышларын санау алдыннан участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары сайлаучылар исемлегенең һәр битенә шушы биттәге түбәндәге суммар күрсәткечләрне кертәләр:

1) тавыш бирү тәмамланган вакытка сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар санын (нинди дә булса сәбәпләр аркасында киткән сайлаучылар санын исәпкә алмыйча);

2) сайлаучыларга тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында бирелгән бюллетеньнәр санын (сайлаучылар исемлегендәге сайлаучылар имзалары саны буенча билгеләнә);

3) тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр санын (сайлаучылар исемлегендәге тиешле тамгалар саны буенча билгеләнә).”;

г) түбәндәге эчтәлекле 5¹ өлеш өстәргә:

“5¹. Жирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәргәндә, сайлаучыларның тавышларын санау алдыннан участок комиссиясенә хәлиткәч тавыш хокукына ия әгъзалары сайлаучылар исемлегенә һәр битенә шушы биттәгә түбәндәгә суммар күрсәткечләрне кертәләр:

1) тавыш бирү тәмамланган вакытка сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар санын (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) һәм участок комиссиясе тарафыннан бүтән участка тавыш бирү таныклыклары бирелгән, шулай ук башка сәбәпләр аркасында киткән сайлаучылар санын исәпкә алмыйча);

2) сайлаучыларга тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында бирелгән бюллетеньнәр санын (сайлаучылар исемлегендәгә сайлаучылар имзалары саны буенча билгеләнә);

3) тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр санын (сайлаучылар исемлегендәгә тиешле тамгалар саны буенча билгеләнә);

4) вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр санын (сайлаучылар исемлегендәгә тиешле тамгалар саны буенча билгеләнә; муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) бинасында вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар санын, вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар исемлеге буенча тикшерелә);

5) участок комиссиясе тарафыннан сайлаучыларга сайлау участогында бирелгән бүтән участка тавыш бирү таныклыклары санын;

6) муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) тарафыннан сайлаучыларга бирелгән бүтән участка тавыш бирү таныклыклары санын;

7) сайлау участогында бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән сайлаучылар санын.”;

д) 6 өлешне түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

“6. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәргәндә, әлегә статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң, шушы күрсәткечләрне керткән комиссия әгъзасы сайлаучылар исемлегенә һәр битенә имза сала, аннан соң бу күрсәткечләрне кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санаганда шунда булган затларга хәбәр итә. Әлегә статьяның 5 өлеше нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнә торган йомгаклау күрсәткечләрен участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре игълан итә, сайлаучылар исемлегенә соңгы битенә кертә, аларны үз имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклый. Игълан ителгән күрсәткечләр — тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенә тиешле юлларына, ө тавышларны санауның техник чаралары кулланылган очракта, беркетмәнең зурайтылган рәвешенә түбәндәгә тиешле юлларына гына кертелә:

1) 1 юлга — тавыш бирү тәмамланган вакытка сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар саны;

2) 3 юлга – тавыш бирү көнендө тавыш бирү бинасында тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

3) 4 юлга – тавыш бирү көнендө тавыш бирү бинасыннан читтө тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны.

Шуннан соң күзөтүчеләр һәм әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендө күрсәтелгән башка затлар сайлаучылар исемлеге белән танышырга, ә участок комиссиясенә киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дөреслегенә инанырга хокуклы.”;

е) түбәндөгә эчтәлекле 6¹ өлеш өстөргә:

“6¹. Жирле үзидарә органнарына сайлаулар үткөргөндө, әлеге статьяның 5¹ өлешендө күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң, шушы күрсәткечләрне керткән комиссия әгъзасы сайлаучылар исемлегенә һәр битенә имза сала, аннан соң бу күрсәткечләрне кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санаганда шунда булган затларга хәбәр итә. Әлеге статьяның 5¹ өлешендө билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнә торган йомгаклау күрсәткечләрен участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре игълан итә, сайлаучылар исемлегенә соңгы битенә кертә, аларны үз имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклай. Игълан ителгән күрсәткечләр – тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнә һәм аның зурайтылган рәвешенә тиешле юлларына, ә тавышларны санауның техник чаралары кулланылган очракта, беркетмәнә зурайтылган рәвешенә түбәндөгә тиешле юлларына гына кертелә:

1) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган вакытка сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар саны;

2) 2а һәм 2б юлларына – вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

3) 3 юлга – тавыш бирү көнендө тавыш бирү бинасында тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

4) 4 юлга – тавыш бирү көнендө тавыш бирү бинасыннан читтө тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

5) 9а юлына – участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участка тавыш бирү таныклыклары саны;

6) 9б юлына – тавыш бирү көненә кадәр участок комиссиясе тарафыннан сайлаучыларга сайлау участогында бирелгән бүтән участка тавыш бирү таныклыклары саны;

7) 9в юлына – сайлау участогында бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш биргән сайлаучылар саны;

8) 9г юлына – сайлау участогында юкка чыгарылган бүтән участка тавыш бирү таныклыклары саны;

9) 9д юлына – муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (округ комиссиясе) тарафыннан сайлаучыларга бирелгән бүтән участка тавыш бирү таныклыклары саны.

Әлеге гамәлләрне башкарганнан соң, түбәндөгә контроль чагыштырма тикшерелә: участок комиссиясе тарафыннан алынган бүтән участка тавыш бирү

таныклыклары саны тавыш бирү көненә кадәр участок комиссиясе тарафыннан сайлаучыларга сайлау участогында бирелгән бүтән участка тавыш бирү таныклыклары саны һәм сайлау участогында юкка чыгарылган бүтән участка тавыш бирү таныклыклары саны суммасына тигез булырга тиеш. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлмәсә, участок комиссиясе сайлаучылар исемлегенә кертелгән күрсәткечләрне һәм юкка чыгарылган бүтән участка тавыш бирү таныклыкларын өстәмә санау турында карар кабул итә. Әгәр өстәмә санау нәтижәсендә әлеге контроль чагыштырма яңадан үтәлмәсә, участок комиссиясе тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушымта итеп бирелә торган тиешле карарны кабул итә һәм аерма турындагы күрсәткечләрне тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенәң 9е юлына кертә. Әгәр әлеге контроль чагыштырма үтәлсә, 9е юлында “0” саны куела.

Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенәң 9а, 9б, 9в, 9г, 9д, һәм 9е юлларына күрсәткечләр бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган очракта кертелә.

Шуннан соң күзәтүчеләр һәм әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар сайлаучылар исемлеге белән танышырга, ә участок комиссиясенәң киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дәрәслегенә инанырга хокуклы.”;

ж) 7 өлештә “5 өлешендә” сүзләрен “5 һәм 5¹ өлешләрендә” сүзләренә алмаштырырга;

з) 13 өлештә “8 юлына” сүзләрен “6 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

и) 16¹ өлештә “территориаль комиссия,” сүзләрен төшереп калдырырга, “округ сайлау комиссиясе” сүзләрен “округ комиссиясе” сүзләренә алмаштырырга;

к) 17 өлештә “10 юлына” сүзләрен “8 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

л) 18 өлештә “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

м) 19 өлештә “11 юлына” сүзләрен “9 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

н) 20 өлештә “9 юлына” сүзләрен “7 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

о) 22 өлештә “6 өлеше нигезендә” сүзләрен “6¹ өлеше нигезендә” сүзләренә, “12 һәм 13 юлларына” сүзләрен “10 һәм 11 юлларына” сүзләренә, “12 һәм 13 юлларында” сүзләрен “10 һәм 11 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

п) 23¹ өлештә:

3 пунктта “1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына” сүзләрен “1, 2, 2а, 2б, 3, 4, 5 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

4 пунктта “8, 9, 10, 11, 14 һәм алдагы юлларына” сүзләрен “6, 7, 8, 9, 12 һәм алдагы юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

5 пунктта “12 һәм 13 юлларына” сүзләрен “10 һәм 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

р) 24 өлештә “10, 11, 14 һәм алдагы юлларының” сүзләрен “8, 9, 12 һәм алдагы юлларының” сүзләренә алмаштырырга;

с) 31 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“31. “Россия Федерациясендә гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә участок комиссияләре сайлауларда тавыш биргәндә Россия

Федерациясенәң Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча яисә аның йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча тавыш бирүнең стационар әржәләре урынына тавышларны санауның техник чараларыннан яисә электрон тавыш бирү комплексларыннан файдаланалар. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта барлык дәрәжәдәге бөтен сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавышларны санаганда тавышларны санауның техник чараларыннан, электрон тавыш бирү комплексларыннан файдалану мәжбүри. Тавышларны санауның техник чаралары һәм электрон тавыш бирү комплекслары файдаланыла торган сайлау участкалары исемлеген Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе билгели.

Тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланганда участок комиссиясе тарафыннан тавышларны санау әлегә статьяның 23¹ өлеше нигезендә башкарыла. Бер территорияль комиссия эшли торган территория чикләрендә мондый техник чаралар файдаланылган, жирәбә салып билгеләнә торган кимендә 5 процент сайлау участогында (әмма кимендә өч сайлау участогында) сайлаучыларның тавышларын контроль санауны турыдан-туры участок комиссияләренәң хәлиткеч тавыш бирү хокукына ия өгъзалары башкара (тавышларны кулдан санау). Бу очракта жирәбә салуны тавыш бирү вакыты беткәннән соң ярты сәгать эчендә югарырак сайлау комиссиясе үткәрә, ә жирәбә салу нәтижәләре кичекмәстән һәр участок комиссиясенә хәбәр ителә. “Россия Федерациясендә гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта тавышларны контроль санауны үткөрү тәртибен, үткөрелә торган сайлауларның, референдумның дәрәжәсенә карап, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе йә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе билгели.

Тавышларны контроль (кулдан) санау үткөрелү ихтималы турында тавышларны санауның техник чаралары файдаланылган сайлау участогында тавыш бирүгә йомгак ясалганда булган барлык затларга да хәбәр ителергә тиеш. Тавышларны кулдан санау күзәтүчеләр, әлегә Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булганда башкарыла. Жирәбә салып билгеләнгән сайлау участкаларында тавышларны кулдан санау әлегә статьяның 9 – 12, 14 – 16, 17 – 19, 21 – 23 өлешләрендә билгеләнгән тәртиптә башкарыла. Тавышларны кулдан санау йомгаклары буенча йә тавыш бирү йомгаклары турында яңа беркетмә төзелә (тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсенәң 8, 9, 12 нче юлларының һәм алардан соңгы юлларның берәрсендә генә булса да тавышларны кулдан санау күрсәткечләре белән тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләр арасындагы аерманың бер проценттан күбрәк (ул тавышларны кулдан санау күрсәткечләре белән тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләр арасындагы аерманы күбрәк сандыгы тавышларга бүлөп билгеләнә), әмма кимендә өч берәмлек булуы ачыкланса), аңа “Кабат” дигән тамга куела һәм участок комиссиясенәң тавыш бирү йомгаклары турындагы беренчел беркетмәсе белән бергә югарырак сайлау

комиссиясенә жибәрелә, йә тавышларны кабат санау барышында алынган күрсәткечләрнең беренчел күрсәткечләр белән туры килүе турында акт төзелә, ул участок комиссиясенә тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәсе белән бергә югарырак сайлау комиссиясенә жибәрелә. Тавышларны контроль (кулдан) санау үткөрү өчен жирәбә салып билгеләнгән сайлау участогының участок комиссиясе рәисе тавышларны контроль (кулдан) санау нәтижәләре билгеләнгәннән соң ук алынган нәтижәләр турында югарырак сайлау комиссиясенә хәбәр итә.

Тавышларны контроль (кулдан) санау үткөрү өчен сайлау участкаларын жирәбә салып билгеләгән югарырак сайлау комиссиясе күрсәтелгән сайлау участкаларының участок комиссияләре рәисләреннән тавышларны контроль (кулдан) санау нәтижәләре турында белешмәләр алганнан соң, әгәр беркетмәнең 8, 9, 12 нче юлларындагы һәм алардан соңгы юллардагы тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланганда һәм тавышларны кулдан санаганда алынган күрсәткечләр туры килмәү сәбәпле тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә тавышларны контроль санау нәтижәсендә жирәбә салып билгеләнгән сайлау участкаларының берсендә генә булса да кабат төзелсә, кичекмәстән тиешле карар, шул исәптән тавышларны кулдан санау үткөрелмәгән һәм тиешле территориядә урнашкан барлык сайлау участкаларында тавышларны кулдан санауны үткөрү турында карар кабул итә.

Тавышларны санауның техник чаралары файдаланылган сайлау участкаларының участок комиссияләре, тавышларны кулдан санаганда тавыш бирү йомгаклары чыгарылганнан соң һәм тавыш бирү йомгаклары турында кабат төзелгән беркетмәләр йә күрсәткечләрнең туры килүе турында актлар әлеге статьяның 29 өлешендә каралган тәртиптә имзаланганнан соң, беркетмәләренә югарырак комиссиягә жибәрәләр.

г) түбәндәге эчтәлекле 31¹ өлеш өстәргә:

“31¹. Тавышларны санауның техник чараларын файдаланганда тавышларны санау күрсәткечләрен, тавыш биргән сайлаучыларның гомуми исәбе турындагы мәгълүматлардан тыш, сайлау участогында тавыш бирү төгәлләнгәнче фаш итү тыела.”;

у) түбәндәге эчтәлекле 31² өлеш өстәргә:

“31². Участок комиссиясенә тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәсендәге күрсәткечләр, шул исәптән тавышларны санауның техник чараларыннан, электрон тавыш бирү комплексларыннан файдаланып алынганнары, тиешле жиһаз булганда, “Сайлаулар” ДАС файдаланып, югарырак комиссиягә тапшырыла.”;

ф) 33 өлештә “1 – 13 юлларында” сүзләрен “1 – 11 юлларында” сүзләренә алмаштырырга, “1 – 13 юлларына” сүзләрен “1 – 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

21) 80 статьяның 13 өлешендә “1 – 13 юлларына (законда бүтөн участка тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирү каралган очракта 11а – 11е юлларына)” сүзләрен “1 – 11 юлларына (законда бүтөн участка тавыш бирү таныклыгы буенча

тавыш бирү каралган очракта 9а – 9е юлларына)” сүзлөрөнә алмаштырырга, “14 юлын” сүзлөрөн “12 юлын” сүзлөрөнә алмаштырырга;

22) 114 статьяга түбәндәге эчтәлекле 5¹ өлеш өстәргә:

“5¹. Күпмандатлы сайлау округы буенча сайлаулар үткәргәндә сайлау бюллетененә кертелгән башка кандидатларга караганда иң күп сайлаучылар тавышын жыйган кандидатлар сайланган депутатлар дип санала, аларның саны күпмандатлы сайлау округында билгеләнгән мандатлар санына тигез була.”;

23) 2 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2 нче кушымта

**ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘЛӘРГӘ
КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ ЧАГЫШТЫРМАСЫ
(САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘЛӘРНЕҢ ӘЛЕГЕ КОДЕКСНЫҢ
78 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУТЫЛГАН ЮЛЛАРЫ
БИЛГЕЛӘНДЕ)**

1) 1 күбрәк яисә тигез 3 + 4 (Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәрелгән очракта);

2) 1 күбрәк яисә тигез 2а + 3 + 4 (жирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәрелгән очракта);

3) 2 тигез 3 + 4 + 5 + 10 – 11 (Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар үткәрелгән очракта);

4) 2 тигез 2а – 2б + 3 + 4 + 5 + 10 – 11 (жирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәрелгән очракта);

5) 6 + 7 тигез 8 + 9;

6) 9 тигез 12 + беркетмәнең барлык калган юллары (күпмандатлы сайлау округлары төзелә торган очраклардан тыш);

7) 9а тигез 9б + 9г + 9е (әгәр сайлаулар үткәрелгәндә бүтөн участокта тавыш бирү таныклыкларыннан файдалану каралган булса).

Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнарына депутатлар сайлауларны үткәргәндә күпмандатлы сайлау округлары төзелсә, әлеге кушымтаның 6 пунктында каралган контроль чагыштырма урынына түбәндәге контроль чагыштырмалар тикшерелә:

8) 9 кимрәк яисә тигез 12 + беркетмәнең барлык калган юллары;

9) 9 х М күбрәк яисә тигез 12 + беркетмәнең барлык калган юллары, монда М – сайлау округында бүленергә тиешле мандатлар саны (округларында мандатлар саны тигез булган күпмандатлы сайлау округлары өчен, һәрбер сайлаучының мандатлар санына тигез тавышлар саны булу шарты белән);

10) 9 х В күбрәк яисә тигез 12 + беркетмәнең барлык калган юллары, монда В – мандатлар саны иң аз булган сайлау округында бүленергә тиешле мандатлар саны йә, законда һәрбер сайлаучының бер тавышка ия булуы каралган булса,

“1” күрсәткече (округларында мандатлар саны төрле булган күпмандатлы сайлау округлары өчен йә округларында мандатлар саны тигез булган күпмандатлы сайлау округлары өчен, һәрбер сайлаучы бер тавышка ия булу шарты белән);

11) 9 күбрәк яисә I тигез, монда I – сайлаучыларның һәрбер кандидат өчен бирелгән тавышлары.”.

2 статья

“Татарстан Республикасы референдумы турында” 2003 елның 9 августындагы 33-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2003, № 8; 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 6; 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8 (I өлеш); № 12 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1) 13 статьяда:

а) 7 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“7. Референдумда катнашучы имза кәгазендә үз имзасын куя һәм аны кую датасын яза, шулай ук үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган елын (тавыш бирү көненә 18 яшендә булса, өстәмә рәвештә туган числосын һәм аен), яшәү урыны адресын, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен, номерын күрсәтә. Яшәү урыны адресында Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында билгеләнгән реквизитларның кайберләре (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры), әгәр аларны күрсәтмәү, референдумда катнашучының яшәү урынының чынбарлыктагы үзенчәлекләрен исәпкә алып, бер мәгънәдә генә аңлауга комачаулык тудырмаса, күрсәтелмәскә мөмкин. Имза кәгазендә үзенең имзасын куя торган һәм аны кую датасын яза торган референдумда катнашучы турында белешмәләр референдум үткөрү инициативасын хуплап имзалар жыючы зат тарафыннан референдумда катнашучы үтенечә буенча имза кәгазенә кертелергә мөмкин. Элегә белешмәләр бары тик кулдан гына языла, бу чакта карандашлар кулланылу рәхсәт ителми. Имзасын һәм аны кую датасын референдумда катнашучы шәхсән үз кулы белән куя. Әгәр референдумда катнашучы инвалид булса һәм шул сәбәпле имза кәгазенә мөстәкыйль үз имзасын куя алмаса һәм аны кую датасын яза алмаса, ул бу гамәлләрне башкару өчен комиссия әгъзасы, инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле булмаган референдумдагы башка катнашучының ярдәменнән файдаланырга хокуклы. Бу очракта референдумда катнашучыга ярдәм итүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры имза куела торган графада күрсәтелергә тиеш. Референдумда катнашучы, референдум үткөрү буенча бер үк инициативаны хуплап, бер генә мәртәбә имза куярга хокуклы.”;

б) 8 пунктка түбәндәге эчтәлеккә жәмлә өстәргә: “Яшәү урыны адресында Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында билгеләнгән реквизитларның кайберләре (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры), әгәр аларны күрсәтмәү, референдумда

катнашучыларның имзаларын жыюны гамәлгә ашыручы затның яшәү урынының чынбарлыктагы үзенчәлекләрен исәпкә алып, аны бер мәгънәдә генә аңлауга комачаулык тудырмаса, күрсәтелмәскә мөмкин.”;

- в) 9 пунктта “референдум үткөрү буенча” сүzlәрен төшереп калдырырга;
- г) 11 пунктта “референдум үткөрү буенча” сүzlәрен төшереп калдырырга;

2) 13² статьяның 7. пунктындагы “з” пунктчасында “референдум үткөрү буенча” сүzlәрен төшереп калдырырга;

3) 16 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 11¹ пункт өстәргә:

“11¹. Референдумда катнашучы инвалидларның, кресло-коляскаларда йөрүче һәм сукырларны йөртә торган этләрдән файдаланучы инвалидларны да кертеп, тиешле территориядәге саны турында инвалидлык төркемнәре буенча һәм организмның күрү (сукырлар, начар күрүчеләр), ишетү (ишетмәүчеләр), терәк-хәрәкәт аппараты (аяк-кул функцияләре нык бозылган затлар) функцияләре көчле бозылу буенча белешмәләр, федераль инвалидлар реестры белешмәләренә нигезләнеп, һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә торышы буенча тиешле ай эчендә Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Пенсия фонды тарафыннан түбәндәгеләргә тапшырыла:

а) Татарстан Республикасы буенча – Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә;

б) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре буенча – Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 11² пункт өстәргә:

“11². Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенәң инвалидларны социаль яклау һәм аларга социаль ярдәм өлкәсендәге органы Федераль закон нигезендә референдум комиссияләренә, организм функцияләренәң көчле бозылуын исәпкә алып, инвалид булган Россия Федерациясе гражданның референдумда катнашу хокукын тәмин итү эшендә, шулай ук алар арасында төзелә торган килешү нигезендә әлеге гражданның кирәкле ярдәм күрсәтүдә булышырга тиеш.”;

4) 17 статьяның “д¹” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

5) 19 статьяда:

а) “д¹” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

б) “ж” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“ж) тавыш бирү көнендә референдум участогында тавыш бирүне оештыра.”;

б) 22 статьяда:

а) 1 пунктта “бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары,” сүzlәрен төшереп калдырырга;

б) 3 пунктта “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүzlәрен төшереп калдырырга;

в) 4 пунктның беренче жөмлөсөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө: “Референдум үткөрөлгөндө күзөтүчене инициатив төркөм, республика яисә федераль дөрөжөдө оешкан һәм теркөлгөн булырга тиешле ижтимагый берлөшмө билгеләп куярга мөмкин.”;

г) 6 пунктта “алар вакытыннан алда тавыш бирүне үткөргөндө,” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

д) 7¹ пунктта “(вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

е) 8 пунктның өченче жөмлөсөндө “(вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

ж) 9 пунктта:

“а” пунктчасында “бүтөн участка тавыш бирү таныклыкларын бирү реестры, комиссиядөгө бүтөн участка тавыш бирү таныклыклары,” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

“б” пунктчасында “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннөрөндө” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

з) 11¹ пунктында “, вакытыннан алда тавыш бирү көннөрөндө” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

и) 11² пунктында “(вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

7) 26 статьяда:

а) 3 пунктны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

“3. Төгөл билгеле референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә Россия Федерациясе гражданын кергү өчен аның яшәү урыны шушы участок территориясендө булу факты, ә Федераль законда, башка федераль законда, әлегә Законда каралган очрактарда – гражданның шул участок территориясендө булу (вакытлыча булу, килеп тору) факты (гражданның референдумда катнашу хокукы булганда) нигез булып тора. Гражданның яшәү йө булу (вакытлыча булу) урынының билгеле бер референдум участогы территориясендө булуы факты Россия Федерациясе законнары нигезендө Россия Федерациясе чиклөрөндө яшәү урыны буенча һәм булу урыны буенча Россия Федерациясе гражданнын теркөп исәпкә алу органнары тарафыннан, ә Федераль законда, башка федераль законда, әлегә Законда каралган очрактарда – шуңа вәкаләтле башка органнар, оешмалар һәм вазыйфай затлар тарафыннан билгеләнә. Россия Федерациясе гражданын билгеле бер референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кергү әлегә Законның 50 статьясындагы 15 пункты нигезендө гамәлгә ашырыла.”;

б) 4 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

в) 14 пунктта:

бишенче жөмлөдө “, шулай ук референдумда катнашучыга бүтөн участка тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта гына” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

жиденче жөмлөдө “, ә бүтөн участка тавыш бирү таныклыгы бирелгөндө – бүтөн участка тавыш бирү таныклыгы биргән комиссия әгъзасының имзасы” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

г) 15 пунктны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

“15. Тавыш бирү көнөндө хастаханәдә яисә шиклөнөлүчеләрне һәм гаепләнүчеләрне сак астында тоту урыннарында булырга тиешле референдумда катнашучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтәгә хәрби хезмәткәрләргә караган референдумда катнашучылар, тавыш бирү көнөнә кадәр көннең жириле вакыт буенча 14 сәгатеннән дә соңга калмыйча, участок комиссиясенә тапшырылган шәхсән язылган гаризасы нигезендә аларның вакытлыча булу урыны буенча референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Референдумда катнашучыны аның вакытлыча булу урыны буенча референдум участогында катнашучылар исемлегенә кертү турында мәгълүмат әлеге референдумда катнашучының яшәү урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогының участок комиссиясенә, шул исәптән “Сайлаулар” ДАС кулланып, тапшырыла. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенә тиешле юлында, референдум участогының номерын күрсәтеп, “__ номерлы референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелде” дигән тамга куя.”;

8) 37 статьяның 3 пунктында “референдум үткөрү буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

9) 40 статьяның 3 пунктында “әлеге материалларны әзерләгән һәм аларга заказ биргән оешманың (затның) урнашкан урыны турында (яшәү урынының адресы турында) белешмәләр” сүзләрен “әлеге материалларны әзерләгән һәм аларга заказ биргән юридик затның, индивидуаль эшкуарның адресы (физик затның яшәү урыны адресы) турында белешмәләр” сүзләренә алмаштырырга;

10) 43 статьяның 9 пунктында “бүтән участка тавыш бирү таныклыкларын,” сүзләрен төшереп калдырырга;

11) 44 статьяның 2 пунктындагы “а” пунктчасында “референдум уздыру буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

12) 47¹ статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

13) 49 статьяның 9 пунктында:

“(шул исәптән вакытыннан алда тавыш бирергә)” сүзләрен төшереп калдырырга;

түбәндәгә эчтәлекле яңа өченче жөмлө өстәргә: “Үзенә килеп тору урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында әлеге Законның 50 статьясындагы 15 пунктында билгеләнгән тәртиптә гариза биргән референдумда катнашучылар күпләп көтелгән референдум участогында, шулай ук 500 дән ким референдумда катнашучы теркәлгән һәм бюллетеньнәрне эшкәртүнең программа-техник комплекслары кулланыла торган референдум участогында бюллетеньнәрнең исәбе тиешле комиссия карары белән арттырылырга мөмкин.”;

14) 50 статьяда:

а) 2 пунктта “вакытыннан алда һәм” сүzlәрен төшереп калдырырга;

б) 3 пунктта “, әлеге референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучыларның саны турында, башка референдум участогында үзенә килеп тору урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында гариза бирелү сәбәпле референдумда катнашучылар исемлегенән төшереп калдырылган референдумда катнашучыларның саны хакында, шулай ук шул референдум участогында үзенә килеп тору урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында гариза биргән референдумда катнашучыларның саны турында мәгълүмат бирә” сүzlәрен өстәргә;

в) 5 пунктта “, әгәр референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклығы буенча тавыш бирсә, – шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклығы күрсәтелә” сүzlәрен төшереп калдырырга;

г) 6 пунктта дүртенче жөмләнә төшереп калдырырга;

д) 10 пунктта “референдум үткәрү буенча” сүzlәрен төшереп калдырырга;

е) 12 пунктта “һәм мондый хокук бозу факты суд тәртибендә билгеләнсә” сүzlәрен төшереп калдырырга, түбәндәге эчтәлеккә яңа икенче жөмлә өстәргә: “Участок комиссиясе әгъзасын әлеге комиссия эшендә катнашудан читләштерү, күзәтүченә яисә башка затны тавыш бирү бүлмәсеннән чыгару турында карар участок комиссиясенә урнашу урыны буенча суд тарафыннан кабул ителә.”;

ж) түбәндәге эчтәлеккә 15 пункт өстәргә:

“15. Референдум үткәрелгәндә тавыш бирү көнендә үзенә яшәу урыныннан читтә булачак тиешле референдумда катнашучы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә референдум комиссиясенә үзенә килеп тору урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында гариза (алга таба әлеге пунктта – гариза) бирергә хокуклы. Гариза референдумда катнашучы тарафыннан бары тик шәхсән үзә паспортын (паспортны алмаштыру чорында – вакытлыча шәхес таныклығын) күрсәткәч кенә бирелә ала. Гариза биргән референдумда катнашучы үзенә яшәу урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенән төшереп калдырыла. Гариза биргән референдумда катнашучы үзенә килеп тору урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә бары тик бер референдум участогында гына кертелә ала. Гариза биргән һәм тавыш бирү көнендә үзенә яшәу урыны буенча референдум участогына килгән референдумда катнашучы референдумда катнашучылар исемлегенә бары тик участок комиссиясе карары буенча гына һәм бары тик ул үзенә килеп тору урыны буенча референдум участогында тавыш бирмәвен күрсәтә торган факт билгеләнгәннән соң гына кертелергә мөмкин. Референдумда катнашучы үзенә яшәу урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән очракта, ул үзенә килеп тору урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән булу хокукын югалта.”;

15) 50¹ статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

16) 52 статьяда:

а) 2 пунктның “д” пунктчасын түбөндөгө редакциядө бөян итэргө:

“д) беркетмә юллары түбөндөгө төртиптө:

1 юл: тавыш бирү төмамланган мизгелгө исемлеккә кертелгән референдумда катнашучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнөр саны;

3 юл: тавыш бирү көнөндө тавыш бирү бинасында референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнөр саны;

4 юл: тавыш бирү көнөндө тавыш бирү бинасыннан читтө тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнөр саны;

5 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнөр саны;

6 юл: тавыш бирү өчен күчерелмә әржәлөрдөгө бюллетеньнөр саны;

7 юл: тавыш бирү өчен стационар әржәлөрдөгө бюллетеньнөр саны;

8 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнөр саны;

9 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнөр саны;

10 юл: юкка чыккан бюллетеньнөр саны;

11 юл: алганда исәпкә алынмаган бюллетеньнөр саны;

12 юл һәм аннан соңгы юллар: бюллетеньнөрдөгө “Әйе” һәм “Юк” (“Хуплыйм” һәм “Каршы”) позицияләре буенча референдумда катнашучылар тавышлары саны;”;

б) 2¹ пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

в) 3 пунктта “2 һәм 2¹ пунктларында” сүзләрен “2 пункттында” сүзләренә алмаштырырга;

17) 53 статьяда:

а) 3 пунктта “7 юлына” сүзләрен “5 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 пунктта “(территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргәннөр конвертларыннан алынган бюллетеньнөр турында күрсәткечләр күрсәтелгән санга керми)” сүзләрен төшереп калдырырга;

в) 5 пунктта:

“а” пунктчасында “территория комиссиясе һәм участок комиссиясе тарафыннан бүтән участка тавыш бирү таныклыклары бирелгән референдумда катнашучылар, шулай ук” сүзләрен төшереп калдырырга;

“в¹” – “в⁴” пунктчаларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

г) 6 пунктны түбөндөгө редакциядө бөян итэргө:

“6. Әлеге статьяның 5 пункттында билгеләнгән күрсәткечләр кертелгәннән соң референдумда катнашучылар исемлегенә һәр битенә комиссиянең әлеге күрсәткечләренә керткән әгъзасы имза сала, аннары ул бу күрсәткечләренә кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясенә рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санауда катнашучы затларга хәбәр итә. Участок комиссиясенә рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре әлеге статьяның 5 пункты нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнүче йомгаклау күрсәткечләрен игълан итә, аларны референдумда катнашучылар исемлегенә соңгы битенә язып куя, үзенә имзасы һәм участок комиссиясе мөһере белән

таныклык. Игълан ителгән күрсәткечләр тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенә тиешле юлларына кертелә, ә тавышларны санаганда техник чаралар кулланылган очракта – бары тик беркетмәнең зурайтылган рәвешенә түбәндәге тиешле юлларына гына кертелә:

а) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган мизгелгә референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар саны;

б) 3 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

в) 4 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны.

Шуннан соң референдумда катнашучылар исемлеге белән күзәтүчеләр һәм әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән башка затлар танышырга хокуклы, ә участок комиссиясенә киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дәрәслегенә инанырга хокуклы.”;

д) 12 пунктта “8 юлына” сүзләрен “6 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

е) 14¹ пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

ж) 15 пунктта “һәм әлеге Законның 50¹ статьясындагы 14 пункты” сүзләрен төшереп калдырырга, “10 юлына” сүзләрен “8 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

з) 16 пунктта “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

и) 17 пунктта “11 юлына” сүзләрен “9 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

к) 18 пунктта “9 юлына” сүзләрен “7 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

л) 20 пунктта “(әлеге статьяның 6 пункты нигезендә тикшерелә торган контроль чагыштырмадан тыш)” сүзләрен төшереп калдырырга, “12 һәм 13 юлларына” сүзләрен “10 һәм 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “12 һәм 13 юлларында” сүзләрен “10 һәм 11 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

м) 21 пунктта “төргәкләнгән бүтән участка тавыш бирү таныклыклары,” һәм “, барлык төргәкләнгән бүтән участка тавыш бирү таныклыкларының гомуми саны” сүзләрен төшереп калдырырга;

н) 22 пунктта:

“в” пунктчасында “1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына” сүзләрен “1, 2, 3, 4, 5 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“г” пунктчасында “8, 9, 10, 11, 14 юлларына” сүзләрен “6, 7, 8, 9, 12 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“д” пунктчасында “12 һәм 13 юлларына” сүзләрен “10 һәм 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“е” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

о) 23 пунктта “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юллары” сүзләрен “8, 9, 12 һәм аннан соңгы юллары” сүзләренә алмаштырырга;

п) 30 пунктта:

беренче абзацка түбәндәге эчтөлөклә яңа икенче жөмлө өстөргә: “Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта тавышларны санауның техник чараларыннан яисә электрон

тавыш бирү комплексларыннан файдалану барлык дәрәжәдәгә бөтен сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавышларны санаганда мәҗбүри.”;

икенче абзацка түбәндәгә эчтәлекле яңа икенче җөмлә өстәргә: “Төрле дәрәжәдәгә сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, тавышларны контроль санауны үткөрү тәртибен, үткөрелә торган сайлауларның, референдумның дәрәжәсенә карап, Россия Федерациясә Үзәк сайлау комиссиясә йә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясә билгели.”;

өчүнче абзацта “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юлларында” сүзләрен “8, 9, 12 һәм аннан соңгы юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

дүртенче абзацта “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юлларына” сүзләрен “8, 9, 12 һәм аннан соңгы юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

р) 32 пунктны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

“32. Участок комиссиясенә тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәсендәгә күрсәткечләр, шул исәптән тавышларны санауның техник чараларыннан яисә электрон тавыш бирү комплексларыннан файдаланып алынганнары, тиешле җиһаз булганда, “Сайлаулар” ДАС файдаланып, югарырак комиссиягә тапшырыла.”;

с) 35 пунктта “беркетмәнең 1 – 13 юлларында” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 11 юлларында” сүзләренә алмаштырырга, “беркетмәнең 1 – 13 юлларына” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

18) 54 статьяда:

а) 3 пунктның икенче җөмләсен төшереп калдырырга;

б) 8 пунктта “1 – 13 юлларына (әгәр законда бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, 11а – 11е юлларына)” сүзләрен “1 – 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

19) 55 статьяда:

а) 1 пунктның жиденче һәм сигезенче абзацларын төшереп калдырырга;

б) 4 пунктта “, бүтән участка тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен төшереп калдырырга;

20) 2 нче кушымтаны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

“2 нче кушымта

**ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ
КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КӨНТРОЛЬ НИСБӘТЕ
(САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘНЕҢ ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 52 СТАТЬЯСЫ
НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)**

- 1) 1 күбрәк яисә тигез 3 + 4;
- 2) 2 тигез 3 + 4 + 5 + 10 – 11;
- 3) 6 + 7 тигез 8 + 9;
- 4) 9 тигез 12 + беркетмәнең аннан соңгы бөтен юллары.”.

3 статья

“Жирле референдум турында” 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2004, № 3 (II өлеш); 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 5 (II өлеш); 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 14 статьяда:

а) 7 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“7. Референдумда катнашучы имза кәгазендә үз имзасын куя һәм аны куя датасын күрсәтә, шулай ук үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган елын (тавыш бирү көненә 18 яшендә булса, өстәмә рәвештә туган числосын һәм аен), яшәү урыны адресын, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документның сериясен, номерын күрсәтә. Яшәү урыны адресында “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында билгеләнгән реквизитларның кайберләре (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры), әгәр аларны күрсәтмәү, референдумда катнашучының яшәү урынының чынбарлыктагы үзенчәлекләрен исәпкә алып, бер мәгънәдә генә аңлауга комачаулык тудырмаса, күрсәтелмәскә мөмкин. Имза кәгазендә үзенең имзасын куя торган һәм аны куя датасын күрсәтә торган референдумда катнашучы турында белешмәләр референдумда катнашучы үтенечә буенча имза кәгазенә референдум үткөрү инициативасын хуплап имзалар жыючы зат тарафыннан кертелергә мөмкин. Әлегә белешмәләр бары тик кулдан гына языла, карандаш кулланылмый. Имзасын һәм аны куя датасын референдумда катнашучы шөхсән үз кулы белән яза. Әгәр референдумда катнашучы инвалид булса һәм шул сәбәпле имза кәгазенә үз мөстәкыйль имзасын куя алмаса һәм аны куя датасын яза алмаса, ул бу гамәлләрне башкару өчен комиссия әгъзасы, инициатив төркемнең вәкиллеке вәкиле булмаган башка референдумда катнашучының ярдәмненн файдаланырга хокуклы. Бу очракта референдумда катнашучыга ярдәм итүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документның сериясе һәм номеры имза куела торган графада күрсәтелгән булырга тиеш. Референдумда катнашучы, референдум үткөрү буенча бер үк инициативаны хуплап, бер генә мәртәбә имза куярга хокуклы.”;

б) 8 пунктка түбәндәге эчтәлеккә җөмлә өстәргә: “Яшәү урыны адресында “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда

катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында билгеләнгән реквизитларның кайберләре (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры), әгәр аларны күрсәтмәү, референдумда катнашучыларның имзаларын жыючы затның яшәү урынының чынбарлыктагы үзенчәлекләрен исәпкә алып, бер мәгънәдә генә аңлауга комачаулык тудырмаса, күрсәтелмәскә мөмкин.”;

в) 8¹ пунктта “референдум уздыру буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

г) 9 пунктта “референдум уздыру буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

2) 15 статьяның 8 пунктындагы “з” пунктчасында “референдум уздыру буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

3) 19 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 11¹ пункт өстәргә:

“11¹. Референдумда катнашучы инвалидларның, кресло-коляскаларда йөрүче һәм сукуырларны йөртә торган этләрдән файдаланучы инвалидларны да кертеп, референдумда катнашучыларның тиешле территориядәге исәбе турында инвалидлык төркемнәре буенча һәм организмның күрү (сукуырлар, начар күрүчеләр), ишетү (ишетмәүчеләр), терәк-хәрәкәт аппараты (аяк-кул функцияләре нык бозылган затлар) функцияләре көчле бозылу буенча белешмәләр “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Пенсия фонды тарафыннан федераль инвалидлар реестры белешмәләре нигезендә тиешле ай эчендә һәр елның 1 гыйнварына һәм 1 июленә торышы буенча түбәндәгеләргә тапшырыла:

а) Татарстан Республикасы буенча – Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә;

б) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре буенча – Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 11² пункт өстәргә:

“11². Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә инвалидларны социаль яклау һәм аларга социаль ярдәм өлкәсендәге органы “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә референдум комиссияләренә, организм функцияләренә көчле бозылуын исәпкә алып, инвалид булган Россия Федерациясе гражданның референдумда катнашу хокукын тәмин итү эшендә, шулай ук алар арасында төзелә торган килешү нигезендә әлеге гражданның кирәкле ярдәм күрсәтүдә булышырга тиеш.”;

4) 24 статьяның 4 пунктындагы беренче жөмләсен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“Референдум уздырганда күзәтүченә инициатив төркем, референдум дәрәжәсенә туры килә торган дәрәжәдә яисә югарырак дәрәжәдә төзеләргә һәм теркәлгә тиешле ижтимагый берләшмә билгеләп куя ала.”;

5) 27 статьяда:

а) 4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Референдумның конкрет участогында Россия Федерациясе гражданын референдумда катнашучылар исемлегенә кертү өчен аның яшәү урынының шушы участок территориясендә булу факты, ә “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, башка федераль законда, әлегә Законда каралган очракларда – гражданның әлегә участок территориясендә булу (вакытлыча булу) факты (гражданның референдумда катнашу хокукы булганда) йә гражданның бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы булуы нигез булып тора. Гражданның яшәү йә булу (вакытлыча булу) урынының референдумның аерым бер участогы территориясендә булу факты Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, башка федераль законда, әлегә Законда каралган очракларда – шуны эшләргә вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфай затлар тарафыннан билгеләнә.”;

б) 16 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“16. Вакытлыча булу урыннарындагы, өзлексез циклда эшләүче предприятиеләрдә һәм эш (смена) дәвамлылыгын киметү мөмкин булмаган аерым төр эшләрдә эшләүче референдумда катнашучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтәгә хәрби хезмәткәрләр арасынан булган референдумда катнашучылар, участок комиссиясе карары белән, тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча участок комиссиясенә шәхсән бирелгән язмача гаризалары нигезендә аларның вакытлыча булу урыны буенча референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелергә мөмкин. Референдумда катнашучыны аның вакытлыча булу урыны буенча референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертү турында мөгълүмат, шул исәптән “Сайлаулар” ДАС кулланып, әлегә референдумда катнашучының яшәү урыны буенча референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогының участок комиссиясенә тапшырыла. Участок комиссиясе референдумда катнашучылар исемлегенә тиешле юлында, референдум участогының номерын күрсәтеп, “__ номерлы референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелде” дигән тамга куя.”;

б) 39 статьяның 3 пунктында “референдум үткөрү буенча” сүzlәрен төшереп калдырырга;

7) 42 статьяның 3 пунктында “әлегә материалларны әзерләгән һәм аларга заказ биргән оешманың (затның) урнашкан урыны турында (яшәү урынының адресы турында) белешмәләр” сүzlәрен “әлегә материалларны әзерләгән һәм аларга заказ

биргән юридик затның, индивидуаль эшкуарның адресы (физик затның яшәү урыны адресы) турында белешмәләр” сүзләренә алмаштырырга;

8) 45 статьяның 1 пунктына түбәндәге эчтәлекле яңа икенче жөмлө өстәргә: “Күрсәтелгән чыгымнарны финанслау тиешле бюджет чыгымнарын бүлү турында расланган бюджет язмасы нигезендә, ләкин референдумны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (басылган) көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.”;

9) 46 статьяның 2 пункттындагы “а” пунктчасында “референдум уздыру буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

10) 49¹ статьяның 7 пункттында “стационар дөвалау-профилактикалау учреждениесе администрациясе (әгәр референдумда катнашучы шул учреждениедә дөвалана торган булса)” сүзләреннән соң “ – халыкны социаль яклау органы житәкчәсе тарафыннан (әгәр референдумда катнашучы инвалид булса),” сүзләрен өстәргә;

11) 51 статьяның 8 пунктына түбәндәге эчтәлекле яңа бишенче жөмлө өстәргә: “Бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары булган референдумда катнашучылар күпләп көтелә торган референдум участогында, шулай ук референдумда катнашучылар 500 дән ким теркәлгән һәм бюллетеньнәрне эшкәртүнең программа-техник комплекслары кулланыла торган референдум участогында бюллетеньнәрнең саны тиешле комиссия карары белән арттырылырга мөмкин.”;

12) 52 статьяда:

а) 10 пунктта “референдум үткөрү буенча” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 12 пунктта “һәм мондый хокук бозу факты суд тәртибендә билгеләнсә,” сүзләрен төшереп калдырырга, түбәндәге эчтәлекле яңа икенче жөмлө өстәргә: “Участок комиссиясе әгъзасын әлеге комиссия эшендә катнашудан читләштерү, күзәтүчәне яисә башка затны тавыш бирү бүлмәсеннән чыгару турында карар участок комиссиясенә урнашу урыны буенча суд тарафыннан кабул ителә.”.

13) 55 статьяда:

а) 30 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“30. “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә участок комиссияләре референдумда тавыш биргәндә Россия Федерациясенә Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча яисә аның йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча тавыш бирүнең стационар әржәләре урынына тавышларны санауның техник чараларыннан яисә электрон тавыш бирү комплексларыннан файдаланалар. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта барлык дәрәжәдәге бөтен сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда

тавышларны санаганда тавышларны санауның техник чараларыннан, электрон тавыш бирү комплексларыннан файдалану мәжбүри. Тавышларны санауның техник чаралары һәм электрон тавыш бирү комплекслары файдаланыла торган референдум участоклары исемлеген Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе билгели.

Тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланганда, участок комиссиясе тарафыннан тавышларны санау өлеге статьяның 22 пункты нигезендә башкарыла. Бер территориаль комиссия эшли торган территория чикләрендә мондый техник чаралар файдаланылган, жирәбә салып билгеләнә торган референдум участокларының кимендә 5 процентында (әмма кимендә өч референдум участогында) референдумда катнашучыларның тавышларын контроль санауны (тавышларны кулдан санау) турыдан-туры участок комиссияләренә хәлиткеч тавыш бирү хокукына ия өгъзалары башкара. Бу очракта жирәбә салу тавыш бирү вакыты тәмамланганнан соң ярты сәгать эчендә югарырак комиссия тарафыннан үткөрелә, ө жирәбә салу нәтижәләре кичекмәстән һәр участок комиссиясенә хәбәр ителә. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта тавышларны контроль санауны үткөрү тәртибен, үткөрелә торган сайлауларның, референдумның дәрәжәсенә карап, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе яисә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе билгели.

Тавышларны контроль (кулдан) санау үткөрелү ихтималы турында тавышларны санауның техник чаралары файдаланылган референдум участогында тавыш бирүнең нәтижәләрен чыгарганда булган барлык затларга да хәбәр ителергә тиеш. Тавышларны кулдан санау күзәтүчеләр, өлеге Законның 24 статьясындагы 3 пунктында санап кителгән башка затлар булганда башкарыла. Жирәбә салып билгеләнгән референдум участокларында тавышларны кулдан санау өлеге статьяның 8 – 11, 13, 14, 15 – 17, 19 – 21 пунктларында билгеләнгән тәртиптә башкарыла. Тавышларны кулдан санау нәтижәләре буенча йө тавыш бирү нәтижәләре турында яңа беркетмә төзелә (тавышларны кулдан санау күрсәткечләре белән тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләр арасындагы аерманың (тавышларны кулдан санау күрсәткечләре белән тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләр арасындагы аерманы күбрәк сандагы тавышларга бүлеп билгеләнә) бер проценттан күбрәк, әмма кимендә өч берәмлек булуы, тавыш бирү нәтижәләре турында участок комиссиясе беркетмәсенә 10, 11, 14 нче юлларында һәм алардан соңгы юлларында берәр генә булса да булуы ачыкланса), аңа “Кабат” дигән тамга куела һәм ул участок комиссиясенә тавыш бирү нәтижәләре турында беренчел беркетмәсе белән бергә югарырак комиссиягә жиберелә яки тавышларны кабат санау барышында алынган күрсәткечләрнең беренчел күрсәткечләр белән туры килүе турында акт төзелә, ул участок комиссиясенә тавыш бирү нәтижәләре турында беркетмәсе белән бергә югарырак комиссиягә жиберелә. Тавышларны контроль (кулдан) санау үткөрү өчен жирәбә салып билгеләнгән референдум участогының участок комиссиясе рәисе тавышларны контроль (кулдан) санау

нәтижеләре билгеләнгәннән соң ук алынган нәтижеләр турында югарырак комиссиягә хәбәр итә.

Тавышларны контроль (кулдан) санау үткөрү өчен референдум участокларын жирәбә салып билгеләгән югарырак комиссия күрсәтелгән референдум участокларының участок комиссияләре рәисләреннән тавышларны контроль (кулдан) санау нәтижеләре турында белешмәләр алганнан соң кичекмәстән тиешле карар кабул итә, шул исәптән, әгәр тавышларны контроль санау нәтижәсендә жирәбә салып билгеләнгән референдум участокларының берсендә генә булса да тавышларны санауның техник чараларыннан файдаланганда һәм тавышларны кулдан санаганда алынган күрсәткечләрнең беркетмәнең 10, 11, 14 нче юлларында һәм алардан соңгы юлларында туры килмәве сәбәпле тавыш бирү нәтижеләре турында беркетмә кабат төзелсә, тавышларны кулдан санау үткөрелмәгән һәм тиешле территориядә урнашкан барлык референдум участокларында тавышларны кулдан санауны үткөрү турында карар кабул итә.

Тавышларны санауның техник чаралары файдаланылган референдум участокларының участок комиссияләре, тавышларны кулдан санаганда тавыш бирү нәтижеләре билгеләнгәннән соң һәм тавыш бирү нәтижеләре турында кабат төзелгән беркетмәләр йә күрсәткечләрнең туры килүе турында актлар әлеге статьяның 28 пункттында каралган тәртиптә имзаланганнан соң, беркетмәләре югарырак комиссиягә жиберәләр.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 30¹ өлеш өстәргә:

“30¹. Тавышларны санауның техник чаралары файдаланылганда тавышларны санау күрсәткечләрен, тавыш биргән референдумда катнашучыларның гомуми саны турындагы мәгълүматлардан тыш, референдум участогында тавыш бирү төгәлләнгәнче фаш итү тыела.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 30² өлеш өстәргә:

“30². Участок комиссиясенә тавыш бирү нәтижеләре турында беркетмәсендәге күрсәткечләр, шул исәптән тавышларны санауның техник чараларыннан, электрон тавыш бирү комплексларыннан файдаланып алынганнары, тиешле жайланма булганда, югарырак комиссиягә “Сайлаулар” ДАС файдаланып тапшырыла.”.

4 статья

“Татарстан Республикасы Президентын чакыртып алу тәртибе турында” 2012 елның 25 декабрендәге 92-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2012, № 12 (II өлеш); 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 10 статьяда:

а) 7 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“7. Сайлаучы имза көгазендә үз имзасын куя һәм аны кую датасын күрсәтә, шулай ук үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган елын (18 яшендә булса, өстәмә рәвештә туган числосын һәм аен), яшәү урыны адресын, паспортының яисә

граждан паспортын алмаштыручы документының сериясен, номерын күрсәтә. Яшәу урыны адресында “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында билгеләнгән реквизитларның кайберләре (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры), әгәр аларны күрсәтмәү, сайлаучының яшәу урынының чынбарлыктагы үзенчәлекләрен исәпкә алып, бер мәгънәдә генә аңлауга комачаулык тудырмаса, күрсәтелмәскә мөмкин. Имза кәгазендә үзенә имзасын куя торган һәм аны куя датасын күрсәтә торган сайлаучы турындагы белешмәләр сайлаучы үтенечә буенча имза кәгазенә имзалар җыючы зат тарафыннан кертелергә мөмкин. Әлеге белешмәләр бары тик кулдан гына языла, бу чакта карандаш куллану рөхсәт ителми. Имзасын һәм аны куя датасын сайлаучы шәхсән үз кулы белән куя. Әгәр сайлаучы инвалид булса һәм шул сәбәпле имза кәгазенә мөстәкыйль үз имзасын куя алмаса һәм аны куя датасын яза алмаса, ул бу гамәлләрне башкару өчен комиссия әгъзасы, инициатив төркемнең вәкилләре вәкиле булмаган башка сайлаучының ярдәменнән файдаланырга хокуклы. Бу очракта сайлаучыга ярдәм итүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документның сериясе һәм номеры имза куела торган графада күрсәтелгән булырга тиеш. Сайлаучы, чакыртып алу буенча тавыш бирүне үткөрү буенча бер үк инициативаны хуплап, бер генә мәртәбә имза куярга хокуклы.”;

б) 8 өлешкә түбәндәге эчтәлеккә җөмлә өстәргә: “Яшәу урыны адресында “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 2 статьясындагы 5 пунктчасында билгеләнгән реквизитларның кайберләре (Россия Федерациясе субъекты, район, шәһәр, башка торак пункт, урам исеме, йорт һәм фатир номеры), әгәр аларны күрсәтмәү, имзалар җыючы затның яшәу урынының чынбарлыктагы үзенчәлекләрен исәпкә алып, бер мәгънәдә генә аңлауга комачаулык тудырмаса, күрсәтелмәскә мөмкин.”;

2) 18 статьяның 5¹ пункттын үз көчен югалткан дип танырга;

3) 20 статьяда:

а) 5¹ пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

б) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“б) тавыш бирү көнендә участка тавыш бирүне оештыра;”;

4) 22 статьяда:

а) 1 өлештә “бүтән участка тавыш бирү таныклыклары,” сүzlәрен төшереп калдырырга;

б) 3 өлештә “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннөрөндә” сүzlәрен төшереп калдырырга;

в) 8 өлештә “алар вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда,” сүzlәрен төшереп калдырырга;

г) 10 өлешнең беренче жөмлөсөн түбөндөгө редакциядө бөян итөргө: “Күзөтүчене инициатив төркем, чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучыларның һәрбер бүтөн төркеме, республика дәрәжәсендө яисә федераль дәрәжәдө төзелгән һәм теркөлгән ижтимагый берлөшмө билгеләп куя ала.”;

д) 11¹ өлештө “(вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

е) 13 өлештө “(вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

ж) 14 өлештө:

1 пунктта “бүтөн участокта тавыш бирү таныклыклары бирү реестры, комиссиядөгө бүтөн участокта тавыш бирү таныклыклары,” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

2 пунктта “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннөрөндө” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

з) 16¹ өлештө “, вакытыннан алда тавыш бирү көннөрөндө” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

и) 16² өлештө “(вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

5) 25 статьяда:

а) 3 өлешне түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

“3. Чакыртып алу буенча тавыш бирүнең конкрет участогында Россия Федерациясе гражданын чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кергү өчен аның яшөү урынының әлеге участок территориясендө булу факты, ө “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, башка федераль законда әлеге Законда каралган очрактарда – гражданның әлеге участок территориясендө булу (вакытлыча булу, килеп тору) факты (гражданның чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашу хокукы булганда) нигез булып тора. Гражданның яшөү йө булу (вакытлыча булу) урынының чакыртып алу буенча тавыш бирүнең аерым бер участогы территориясендө булу факты Россия Федерациясе законнары нигезендө Россия Федерациясе чикләрендө яшөү урыны буенча һәм булу урыны буенча Россия Федерациясе гражданнын теркөп исәпкө алу органнары, ө “Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда, башка федераль законда, әлеге Законда каралган очрактарда – шуңа вәкаләтле органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар тарафыннан билгелөнө. Россия Федерациясе гражданын чакыртып алу буенча тавыш бирү өчен билгеле бер участок территориясендө аны килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кергү әлеге Законның 46 статьясындагы 15 өлеш нигезендө башкарыла.”;

б) 14 өлештө:

бишенче жөмлөдө “, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучыга бүтөн участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта” сүзлөрөн төшереп калдырырга; “гына” сүзен “генө” сүзенә алмаштырырга;

жиденче жөмлөдө “, ә бүтөн участка тавыш бирү таньклығы бирелгөндө – бүтөн участка тавыш бирү таньклығын биргөн комиссия өгъзасының имзасы” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

в) 15 өлөшнө түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

“15. Тавыш бирү көнөндө хастаханөлөрдө, шик астындагыларны һәм гаеплөнүчелөрнө сак астында тоту урыннарында булган чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар, шулай ук хәрби часть урнашкан урыннан читтөгө хәрби хезмөткөрлөр арасыннан булган чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар, тавыш бирү көнөнө кадөрге көннең жирле вакыт белөн 14 сөгатеннен дө соңга калмыйча, участок комиссиясенө шөхсөн бирелгөн язма гаризалары нигезендө аларның вакытлыча булу урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында участок комиссиясе карары белөн чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кертелөргө мөмкин. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучыны аның вакытлыча булу урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кертү турында мөгълүмат өлегө чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучының яшөү урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кертелгөн участок комиссиясенө, шул исөптөн “Сайлаулар” ДАС кулланып тапшырыла. Участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө тиешле юлында, чакыртып алу буенча тавыш бирү участогының номерын күрсөтөп, “__ номерлы чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кертелде” дигөн тамга куя.”;

б) 37 статьяның 4 өлөшендө “өлегө материалларны өзерлөгөн һәм аларга заказ биргөн оешманың (затның) урнашкан урыны турында (яшөү урынының адресы турында) белешмөлөр” сүзлөрөн “өлегө материалларны өзерлөгөн һәм аларга заказ биргөн юридик затның, индивидуаль эшкуарның адресы турында белешмөлөр” сүзлөрөнө алмаштырырга;

7) 39 статьяның 7 өлөшендө “бүтөн участка тавыш бирү таньклыклары,” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

8) 43¹ статьяны үз көчен югалткан дип таньрга;

9) 45 статьяда:

9 өлөштө:

“(шул исөптөн вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

түбөндөгө эчтөлөкле яңа өченче жөмлө өстөргө: “Үзлөрөнөң килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенө кертү турында өлегө Законның 46 статьясындагы 15 өлөшендө билгелөнгөн төртиптө гариза биргөн чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар күплөп көтелгөн чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар 500 дөн ким теркөлгөн һәм бюллетеньнөрнө

эшкөртүңөң программа-техник комплекслары кулланыла торган чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында бюллетеньнөрнөң саны тиешле комиссия карары белән арттырылырга мөмкин.”;

10) 46 статьяда:

а) 2 өлөштө “вакытыннан алда һәм” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

б) 3 пунктка “, әлеге чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар саны турында, башка чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында үзенөң килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенә кертү турында гариза бирү сәбәпле чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегеннән төшереп калдырылган чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар саны хакында, шулай ук әлеге чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында үзенөң килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенә кертү турында гариза биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар саны турында мөгълүмат бирө” сүзлөрөн өстөргө;

в) 5 өлөштө “, әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучы бүтөн участка тавыш бирү таныклығы буенча тавыш бирсә, шулай ук бүтөн участка тавыш бирү таныклығын күрсәткөч” сүзлөрөн төшереп калдырырга;

г) 6 өлөштө дүртенче жөмлөнө төшереп калдырырга;

д) 12 өлөштө “һәм мондый хокук бозу факты суд тәртибендө билгеләнсө” сүзлөрөн төшереп калдырырга, түбөндөгө эчтөлөклө яңа икенче жөмлө өстөргө: “Участок комиссиясе әгъзасын әлеге комиссия эшендө катнашудан читлөштерү, күзөтүчене яисә башка затны тавыш бирү бүлмәсеннән чыгару турында карар участок комиссиясенөң урнашу урыны буенча суд тарафыннан кабул ителө.”;

е) түбөндөгө эчтөлөклө 15 өлөш өстөргө:

“15. Чакыртып алу буенча тавыш бирү үткөрөлгөндө тавыш бирү көнөндө үзенөң яшөү урыныннан читтө булачак чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучы “Россия Федерациясе гражданнырынөң сайлау хокукларынынөң һәм референдумда катнашу хокукынынөң төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендө Россия Федерациясе Үзөк сайлау комиссиясе билгелөгән тәртиптө чакыртып алу буенча тавыш бирү комиссиясенө үзенөң килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенә кертү турында гариза (алга таба әлеге өлөштө – гариза) бирергө хокуклы. Гариза чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучынынөң, паспортын (паспортны алмаштыру чорында – вакытлыча шөхес таныклығын) күрсәтеп, бары тик шөхсән үзе тарафыннан гына бирелө ала. Гариза биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучы үзенөң яшөү урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегеннән төшереп калдырыла. Гариза биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучы үзенөң килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдө катнашучылар исемлегенә бары тик бер чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында гына кертелө ала. Гариза биргән һәм тавыш бирү көнөндө үзенөң яшөү урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогына килгән чакыртып алу

буенча тавыш бирүдә катнашучы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә бары тик участок комиссиясе карары буенча гына һәм бары тик ул үзенә килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш бирмәвен дәлилли торган факт билгеләнгәннән соң гына кертелергә мөмкин. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы яшәү урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгәннән соң, ул үзенә килеп тору урыны буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелү хокукын югалта.”.

11) 46¹ статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

12) 48 статьяда:

а) 2 өлешнең 5 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5) түбәндәге эзлеклелектә беркетмә юллары:

1 юл: тавыш бирү тәмамланган мизгелгә исемлеккә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәр саны;

3 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

4 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

5 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны;

6 юл: тавыш бирү өчен күчерелмә әржәләрдәге бюллетеньнәр саны;

7 юл: тавыш бирү өчен стационар әржәләрдәге бюллетеньнәр саны;

8 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр саны;

9 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнәр саны;

10 юл: юкка чыккан бюллетеньнәр саны;

11 юл: алганда исәпкә алынмаган бюллетеньнәр саны;

12 юл һәм аннан соңгы юллар: бюллетеньнәрдәге “Чакыртып алуны хуплыйм” һәм “Чакыртып алуга каршы” позицияләре буенча чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар тавышлары саны”;

б) 2¹ өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

в) 3 өлештә “2 һәм 2¹ өлешләрендә” сүзләрен “2 өлештә” сүзләренә алмаштырырга;

13) 49 статьяда:

а) 3 өлештә “7 юлына” сүзләрен “5 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 пунктта “(территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның конвертлардан алынган бюллетеньнәре турындагы мәгълүмат күрсәтелгән санга керми)” сүзләрен төшереп калдырырга;

в) 5 өлештә:

1 пунктта “ бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары территория комиссиясе һәм участок комиссиясе тарафыннан бирелгән, шулай ук” сүзләрен төшереп калдырырга;

3¹ – 3⁴ пунктларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

г) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән күрсәткечләр кертелгәннән соң, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә һәр битенә комиссиянең әлеге күрсәткечләренә керткән әгъзасы имза сала, ул бу күрсәткечләренә кушып берләштерә, игълан итә һәм участок комиссиясе рәисенә, рәис урынбасарына яисә секретарена һәм тавышларны санауда катнашучы затларга хәбәр итә. Участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә билгеләнгән күрсәткечләр суммасы буларак билгеләнүче йомгаклау күрсәткечләрен игълан итә, аларны чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә соңгы битенә кертә, үзенә имзасы һәм участок комиссиясе мәһере белән таныкый. Игълан ителгән күрсәткечләр тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенә тиешле юлларына кертелә, ә тавышларны санауның техник чаралары кулланылган очракта – бары тик беркетмәнең зурайтылган рәвешенә тиешле юлларына гына кертелә:

1) 1 юлга – тавыш бирү тәмамланган мизгелгә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны;

2) 3 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

3) 4 юлга – тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасынан читтә тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны.

Шуннан соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә белән күзәтүчеләр һәм әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пункттың күрсәтелгән башка затлар танышырга хокукы, ә участок комиссиясенә киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары башкарылган санауның дәрәжәсенә инанырга хокукы.”;

д) 12 өлештә “8 юлына” сүзләрен “6 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

е) 14¹ өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

ж) 15 өлештә “һәм әлеге Законның 46¹ статьясындагы 14 өлеше” сүзләрен төшереп калдырырга, “10 юлына” сүзләрен “8 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

з) 16 өлештә “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

и) 17 өлештә “11 юлына” сүзләрен “9 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

к) 18 өлештә “9 юлына” сүзләрен “7 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

л) 20 өлештә “(әлеге статьяның 6 пункты нигезендә тикшерелә торган контроль чагыштырмаларыннан тыш)” сүзләрен төшереп калдырырга, “12 һәм 13 юлларына” сүзләрен “10 һәм 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “12 һәм 13 юлларында” сүзләрен “10 һәм 11 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

м) 21 өлештә “төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары,” һәм “, барлык төргәкләнгән бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларының гомуми саны” сүзләрен төшереп калдырырга;

н) 22 өлештә:

3 пунктта “1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына” сүзләрен “1, 2, 3, 4, 5 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

4 пунктта “8, 9, 10, 11, 14 юлларына” сүзләрен “6, 7, 8, 9, 12 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

5 пунктта “12 һәм 13 юлларына” сүзләрен “10 һәм 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

6 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

о) 23 өлештә “10, 11, 14 юлларының берсендә” сүзләрен “8, 9, 12 юлларының берсендә” сүзләренә алмаштырырга;

п) 30 өлешкә түбәндәге эчтәлекле яңа икенче жөмлө өстөргә: “Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта барлык дәрәжәдәге бөтен сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавышларны санаганда тавышларны санауның техник чараларыннан, электрон тавыш бирү комплексларыннан файдалану мәжбүри.”;

р) 31 өлешкә түбәндәге эчтәлекле яңа жөмлө өстөргә: “Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта тавышларны контроль санауны үткөрү тәртибен, үткөрелә торган сайлауларның, референдумның дәрәжәсенә карап, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе яисә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе билгели.”;

с) 32 өлештә “10, 11, 14 юлларның” сүзләрен “8, 9, 12 юлларның” сүзләренә алмаштырырга;

т) 33 өлештә “10, 11, 14 юлларында” сүзләрен “8, 9, 12 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

у) 36 өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

“36. Участок комиссиясенә тавыш бирү нәтижеләре турында беркетмәсендәге күрсәткечләр, шул исәптән тавышларны санауның техник чараларыннан, электрон тавыш бирү комплексларыннан файдаланып алынганнары, тиешле җайланма булганда, югарырак комиссиягә “Сайлаулар” ДАС файдаланып тапшырыла.”;

ф) 38 өлештә “беркетмәнең 1 – 13 юлларында” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 11 юлларында” сүзләренә алмаштырырга, “беркетмәнең 1 – 13 юлларына” сүзләрен “беркетмәнең 1 – 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

14) 50 статьяда:

а) 8 өлешнең икенче жөмлөсен төшереп калдырырга;

б) 13 өлештә “1 – 13 юлларына (әгәр законда бүтән участка тавыш бирү таныклыклары буенча тавыш бирү каралган булса, 11а – 11е юлларына)” сүзләрен “1 – 11 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “14 юлына” сүзләрен “12 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

15) 51 статьяда:

а) 1¹ һәм 1² өлешләрен үз көчләрен югалткан дип танырга;

б) 9 өлештә “, бүтән участка тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен төшереп калдырырга;

16) 1¹ нче кушымтаны үз көчен югалткан дип танырга;

17) 3 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“Татарстан Республикасы Президентын
чакыртып алу тәртибе турында”
Татарстан Республикасы Законына
3 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ
КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ НИСБӘТЕ
(САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘНЕНҢ ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 48 СТАТЬЯСЫ
НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДӘ)

- 1) 1 күбрәк яисә тигез 3 + 4;
- 2) 2 тигез 3 + 4 + 5 + 10 – 11;
- 3) 6 + 7 тигез 8 + 9;
- 4) 9 тигез 12 + беркетмәнең аннан соңгы бөтен юллары.”.

5 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2018 ел, 07 июнь
№ 38-ТРЗ